DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGTAS

AMERIKĄ, LDS ORGANĄ, DARBININKĄ IR LIETUVĄ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

XXXIX Nr. 66 RUGSĖJO (SEPTEMBER) 17 D., 1954 M. Administracija: GLenmore 5-7068 10 CENTŲ

Atnaujinta slapta diplomatija tarp Lenkijos ir Lietuvos?

"New Yorke leidžiamas estų laikraštis "Vaba Eesti Sona" praneša, kad paskutiniu laiku įvyko Romoje ir Londone Lenkijos ir Lietuvos egzilinių politikų konferencijos, į kurias paskatino Lenkijos egzilinis gen. Anders. Pirmoji konferencija įvyko Romoje sausio mėn. vadovaujant Lietuvos užsienių reikalų ministeriui egzilyje Lozoraičiui. Iš lietuvių pusės buvo taip pat Lietuvos atstovas prie Vatikano Girdvainis, tuo tarpu lenkam atstovavo gen. Anders ir pulk. Czaplinski. Antroji konferencija įvyko Londone antroje liepos pusėje, kur ministeris Lozoraitis ir Lietuvos atstovas Anglijoj e Balutis su Lenkijos egzilinėm grupėm aptarė būsimuosius išlaisvintos rytų bei vidurio Europos santykius.

"Atrodo, tuose pasikalbėjimuose buvo svarstoma sudaryti 'tarpeuropį', kurio rėmuose būtų sudaryta rytų vidurio Europos federacija, vadovaujama Lenkijos. New Yorko estų laikraštis pažymi, kad pasitarimam būdingas buvo lietuviškų atstovų rezervuotumas".

Taip praneša Vokietijoje leidžiamas "Pressedienst der Heimatvertriebenen" Nr. 35.

L. W. HALL (k.), respublikonų partijos lyderis, sveikina S. A. Mitchell (d.), demokratų partijos lyderį demokratams laimėjus Maine gubernatoriaus postą.

Demokratai džiūgauja dėl rinkimų

Maine valstybėje rugsėjo 13 gubernatoriaus rinkimus respublikonai pralaimėjo. Po 20 metų Maine gubernatorium išrinktas demokratas Edmund S. Muskie, antrasis iš viso čia gubernatorius demokratas. Senatoriaus ir trijų Atstovų Rūmų rinkimus laimėjo respublikonai, gavo jau ne 67% balsų kaip pereituose rinkimuose, bet tik 55%.

Demokratų tautinis pirmininkas St. A. Mitchell pareiškė džiūgavimą, kad visuomenė pereina pas demokratus. Nelaukti rezultatai padidino jų viltis. Resp. pirmininkas Hall aiškina, kad prez. Eisenhoweris tautoje esąs populiarus, jo programa randa pritarimo ir dėl to respublikonai tikisi Kongreso daugumos.

Tvirtinama, kad gubernatoriaus rinkimus respublikonai pralaimėjo dėl savo vidaus susiskaldymo.

Ar komunistai pasinaudos Amerikos neapsisprendimu, ir Quemoy sala gali virsti Azijos Dancigu?

Valst. sekr. Dulles vėl nukreipė savo žingsnius į Europą, grįžęs iš Manilos konferencijos, kur jis tvėrė tvorą prieš komunizmą Azijoje. Tačiau ten paliko viena spraga— tai mažoji sala Quemoy. ties kuria verda komunistinė lava. Ji kelia du rūpesčius: ar toji komunistinė lava pro Quemoy kraterį išsiveržė, kad užlietų Formozą ir Pacifiką, o jei taip, tai ar Amerika turi salą ginti ar ne?

★

Politikos apžvalgininkai Broliai Alsopai samprotauja, kad po Amerikos gausių karingų žodžių Indokinijos netekimas pakirto Azijos nekomunistinių kraštų pasitikėjimą Amerika. Jie ima žiūrėti į Ameriką kaip į "popierinį tigrą". Jei dar ir Quemoy sala bus atiduota, tai komunistinės jėgos persvara bus iš naujo pademonstruota, ir nekomunistinės valstybės bus priverstos ieškoti "sugyvenimo" su komunistais. Jei pasipriešins, gresia trečiasis karas.

Tokioj padėty Amerika kelio dar nėra pasirinkusi. Dulles neatsakė, ar 7 Amerikos laivynas Quemoy gins. Tie patys Alsopai informuoja, kad Pentagono unomonės tuo reikalu nevienodos. Viena pusė įsitikinus, kad Quemoy galima išlaikyti tik puolant Kinijos pakraščius, bet tai veda į trečiąjį karą, o to Amerika nenori. Kiti su vyr. štabo viršininku adm. Radford mano, kad Quemoy galima ir reikia išlaikyti, ir jeigu tai tvirtai bus pasakyta, tai komunistai jos nepuls, nes jie taip pat nenori naujo karo.

Komunistam karas nenaudingas, bet imdami Quemoy jie nori suduoti moralinį smūgį Amerikai, netikėdami, kad Amerika priešintųsi. Taip kaip Hitleris, imdamas Danzigą, manė, kad Vakarai jo negins.

Pavergtosios Tautos pradeda sesiją

"Pavergtosios Jungtinės Tautos" savo sesiją pradeda pirmadienį, rugsėjo 20. Ji truks dabar dvi dienas. Paskui būsianti atnaujinta spalių mėn. O pertraukos metu dirbs komisijos.

Jose dabar dalyvaus kiekvienos pavergtos tautos po 16 atstovų. Tik jau turi pirmą sunkesnį klausimėlį: ar turi dalyvauti Jugoslavijos atstovai ar ne. Jie nori. Bet tai neparanku Amerikos politikai, kuri palaiko santykius su Jugoslavija, ir dabar ten nuvyko Dulles pavaduotojas Murphy. Mėgina aiškinti, kad čia turi dalyvauti tik atstovai tautų, kurios yra pavergtos svetimosios jėgos.

VIETOS ŽEMĖJE TAIP IR NEGAUNA

Nikolai Levickis, 25 metų pernai pabėgęs iš kom. Kinijos, po 13 mėnesių kelionių vis dar negauna vietos apsistoti. Jam buvo davusi vizą Brazilija, bet jau beplaukiančiam į ją atšaukė. Nuo tada iš laivo jis niekur negalėjo išlipti. Tik paskutiniu laiku Domininkonų respublika davė jam vizą. Iš Paryžiaus aerodromo jį Prancūzijos policija įkeldino į lėktuvą ir atskraidino į Ameriką; iš čia kitu lėktuvu turėjo pasiekti pietų Ameriką, Domininkonų respubliką. Tačiau vėl nelaimė. Amerikos imigracijos valdininkas nepatikėjo Domininkonų viza ir pabijojo, kad gali Levickio domininkonai dar nepriimti, o ką tada su juo darysi. Tad liepė jam grįžti atgal į Paryžių ir iš ten skristi kitu lėktuvu į Domininkonus.

Tatai dedasi laikais, kada JT garantuoja žmogaus teises.

McCARTHY BYLA BAIGTA

Sen. McCarthy bylai komisija, vadovaujama Watkins, apklausinėjimą baigė, bet sprendimo nepadarė. Visą medžiagą išnagrinėti ir sprendimą paruošti pavedė dviem advokatam. Tai būsią padaryta iki spalių 1. McCarthy advokatas nusivylęs, kad komisija pati nepajėgė prieiti išvados. McCarthy savo nuomonės nepasakė. Laikoma, kad sprendimas jam nebus palankus.

Indijoje per metus priauga po 1 mil. gyventojų.

Švedijos žvejų laivą Botnijos įlankoj apšaudė sovietų karo laivai.

N. IEVICKI, 25 metų gudas, iš New Yorko grąžinamas į Prancūziją. Nei viena kraštas jo nenori priimti, nors jo motina gyvena San Francisco mieste, o tėvas Bangkoke. Jis yra pabėgęs nuo bolševikų.

Europą dabar jau lipdo Edenas

Nuskrido į Vokietiją bei Angliją ir Dulles

Anglijos už. reikalų min. Edenas rugsėjo 14 lankėsi Romoje, paskui išvyko į Paryžių. Jo planui dėl Europos gynybos pritarę italai; jam esą palankūs ir prancūzai. O plano svarbiausi punktai tokie:

1. sudaroma sutartis bendradarbiauti karinėje, politinėje, ūkinėje, socialinėje srityse;

2. bet kuri susitarusioji šalis, ištikta agresijos, susilaukia kitų pagalbos;

3. susitarime dalyvauja Europos septynios valstybės: Anglija, Belgija, Italija, Liuksemburgas, Olandija, Prancūzija, Vokietija, o taip pat Kanada ir Jungt. Valstybės;

4. tam tikras bendrai sudarytas komisariatas patikrina, kiek atskiras kraštas gali būti apsiginklavęs.

Edeno planas tai naujas variantas tos sutarties, kuri vadinama Briuselio ir buvo sudaryta 1948. Tada sutartis buvo sudaryta tarp Anglijos, Belgijos, Liuksemburgo, Olandijos, Prancūzijos ir buvo nukreipta prieš agresiją iš Vokietijos pusės. Dabar tos rūšies sutartis praplečiama ir šiek tiek pakeičiama. Ji būtų regijoninis apsigynimo paktas Nato ribose.

KĄ NAUJO ATNEŠĖ EDENAS?

Jis išvengė to, ko labiausiai bijojo Prancūzija — "anttautinės" kariuomenės; čia paliekamos jos kiekvienos valstybės žinioje; jis davė tai, ko labiausiai norėjo Prancūzija — dalyvauja susitarime ir Anglija; jis duoda tai, ko nori Amerika— Vokietija apginkluojama; pagaliau gali būti patenkinama ir Vokietija — ji laikoma lygiateisė su kitom valstybėm.

O jei komunistai puls?

Valst. sekr. Dulles rugsėjo 15 išskrido į Bonną tartis su Adenaueriu dėl grąžinimo Vokietijai pilnos nepriklausomybės. Iš ten sustos Londone ir grįš atgal, kad galėtų dalyvauti JT devintosios sesijos atidaryme.

Prieš išvykdamas pareiškė spaudai dėl Azijos: komunistai, puldami Quemoy salą, norėjo prigąsdinti valstybes, dalyvaujančias Manilos konferencijoje; jei bus nauja komunistinė agresija, Manilos sutartį pasirašiusios valstybės tuojau susirinks, kad aptartų, kaip savo pasirinktoje vietoje ir savo pasirinktom priemonėm agresijai pasipriešinti.

Vergų dainos Jungtinių Tautų garbei

JT devintą sesiją pradedant, rugsėjo 21, New Yorke Battery Park, Manhattan įvyks New Yorko keturiolikto vasarinio festivalio koncertas, kuriame bus grojami himnai ir muzika bolševikų pavergtųjų tautų. Gros 100 žmonių orkestras. Pasakys kalbas miesto majoras F. Wagneris, miesto tarybos prezidentas Abe Stark, Manhattan Borough prezidentas Hulan E. Jack ir pavergtų tautų atstovas.

Koncertas bus perduodamas per radiją WNYC ir WNYC-FM nuo 12 iki 1:30 val. Dalis programos bus perduodama ir per Amerikos Balsą į anapus uždangos.

ŠŪVIAI IŠ ANAPUS

Čekoslovakijos pasienio sargyba rugsėjo 13 paleido 35 šūvius į Vokietijos pusę, kur buvo amerikiečių sargybiniai. Amerikiečiai šūviais neatsakė. Vokiečių policija aiškina, kad tuo metu pabėgęs iš Čekoslovakijos į amerikiečių pusę vienas čekų matininkas ir paprašęs azyllo. Atsitikimas ne pirmas.

Rinkimuose New Yorko valstybėje, kur buvo renkami kandidatai, tedalyvavo 25% turinčių teisę balsuoti.

Maskvos užs. reikalų ministerija paskelbė, kad Manilos sudaryta Seato tarptautinį įtempimą padidins.

Prieš šūkių politiką

Adlai E. Stevenson, buvęs dem. kandidatas į prezidentus, Cincinnati kalbėdamas prikišo respublikonų valdžiai, kad ji prarado Amerikos įtaką pasauliui, atstūmė sąjungininkus, davė pergalę komunistam Indokinijoje, užmetė Sovietų satelitų išlaisvinimo politiką, prarado Europos vienybę, privedė prie aukščiausių pragyvenimo kainų ir žemiausių kainų ūkio gaminiam ir padidino bedarbių skaičių. "Aš tikiu, kad respublikonai pamatė, jog užsienių politika, vedama šūkiais ir blefais, duoda karčius vaisius."

Baltijos santarvės sukaktis

Strasbourge, Prancūzijoje, rugsėjo 12 buvo paminėta Baltijos Santarvės 20 metų sukaktis. Paminėjimą surengė Baltijos valstybių atstovai Prancūzijoje. Pirmininkavo Ernest Pezet, Prancūzijos respublikos tarybos vicepirmininkas ir Prancūzijos - Baltijos Draugijos pirmininkas. Buvo pakviesti Europos Tarybos valstybių parlamentų nariai, tos tarybos generalinio sekretoriato atstovai, miesto burmistras, Laisvosios Europos universiteto vadovybė, spaudos ir informacijų atstovai. Apie sutarties atsiradimą, išlaisvinimo kovas kalbėjo lietuvių ministeriai Lozoraitis ir Bačkis, Estijos — Pusta, Latvijos — Grosvaldas.

ED. S. MUSKIE, demokratas, išrinktas Maine gubernatorium.

Sutartis buvo pasirašyta 1934 rugsėjo 12 Ženevoje.

Sukaktis buvo taip pat paminėta Vokietijoje Stuttgarte. Vokietijoje veikia Baltų Taryba, kurioje dabar yra iš lietuvių pusės — K. Žalkauskas, P. Karvelis, M. Geležinis, latvių — R. Liepiņš, Skaistlauks, A. Šilde, estų — K. Selter, Jakobson.

Respublikonų ir demokratų komitetai pasirašė susitarimą rinkimų kampanijoje dalyvauti garbingu būdu.

Britų visų partijų delegacija vyksta į Maskvą.

DAR IR "MAŽOSIOS JUNGTINĖS TAUTOS"?

Kaip išsigelbėti nuo Maskvos veto?

Kad su Jungtinėm Tautom netvarka — visi mato. Kad jos nebegali atstovauti viso pasaulio ir jo reikalų spręsti — taip pat aišku, nes jose ne visos valstybės dalyvauja. O dalyvauti negali, nes didieji demokratai demokratijai ginti sugalvojo nedemokratišką kelią — naujų narių priėmimas priklauso nuo tų pačių penkių didžiųjų. **Užtenka, kad vienas iš penkių didžiųjų pakeltų nors mažą pirštą prieš, ir kandidatas į JT atmestas.**

Daugiausia tą pirštą kilnoja Sovietai. Dėl jų pasipriešinimo susidarė jau kandidatų uodega, kurioje išrikiuota 14 valstybių: Austrija, Ceylonas, Suomija, Airija, Italija, Japonija, Jordanas, Koreja, Libija, Nepal, Portugalija, Vietnamas, Cambodia, Laos. O kur dar į kandidatus ir nepasiūlytosios, bet didžios jėgos — Vokietija, Ispanija.

★

"N. Y. Herold Tribune" Washingtono korespondentas R. Drummondas kelia mintį, kad **šitos 14 valstybių sudarytų "Mažąsias Jungtines Tautas"**, o Suomija, Koreja, Japonija, Vokietija, Jordanas galėtų sudaryti "mažąją saugumo tarybą."

Tokios "mažosios Jungtinės Tautos", mano Drummondas, galėtų sudramatizuoti pasaulio opinijoje faktą, kad Rusija nepripažįsta jom lygių teisių; galėtų priimti nutarimus, kurie perduoti JT ten galėtų būti svarstomi. Pridėkim dar, kad jos galėtų pasisakyti autoritetingai ir kategoriškai, kada JT jų reikalus palečia.

Autorius tiki, kad **ilgainiui prie tų keturiolikos galėtų prisidėti ir tos valstybės, kurios dabar paverstos satelitais.** Sumini: Albanija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija, kom. Vietnamas.

★

Drummondo iškelta mintis yra ženklas Washingtono susirūpinimo dėl JT. Žūtbūtinėje kovoje su sovietais Washingtonas mato, kaip jam tenka įtempti jėgas, kad JT dabartinė dauguma tuo ar kitu klausimu nebūtų priešinga Amerikos linijai. **Nedalyvaujančių tautų daugumą galėtų būti didelė parama kaip tik Amerikos politikai.** Tad ir kyla sumanymas jų jėgą pabrėžti "Mažųjų Jungtinių Tautų" forma —panašiu būdu, kaip jėgas, esančias anapus uždangos, jau šį pirmadienį pabrėžia "Pavergtųjų Jungtinių Tautų" pirmu pasirodymu.

MAŽASIS KARAS EINA

Iš Quemoy salos nac. Kinijos lėktuvai iš lėto tebebombarduoja Kinijos pakrantes ir aplinkines kom. salas.

Komunistai atsiuntė priešais Quemoy salą marinų diviziją, kuri papildė jau ten esančias 220,000 jėgas.

Galvažudys Roche, nuo kurio rankos žuvo 5, pareiškė, kad nėra prasmės tikrinti jo protą, nes vistiek nori mirti.

Raud. Kinija pasiskelbė įvedanti privalomą karinę tarnybą ir lapkričio 1 pašauksianti 450,000.

Persijoje suimta 434 asmens ryšium su afera šnipų, kurie Maskvai pranešinėdavo apie visokią Amerikos paramą iki smulkmenų.

VIENA IŠ ŠIŲ DIENŲ ISTORIJŲ (2)

Duodame paskutinę progą

Tie vyrai nugabeno ją į Bartolomeiską gatvę, kur yra saugumas. Kambary, į kurį ją įvedė, jau laukė jos du kiti vyrai.

Pirmas: "Mes žinom, kad persiskyrimas su vyru amerikiečiu turi tik užmaskuoti faktą, kad tamsta esi šnipė ir dirbi Amerikai".

Antras: "Tamsta priklausai agentų ratui, kuris veikia Prahoje. Mes turim jo siūlus savo rankose."

"Juokinga istorija", atsako Helena ir tikrai nusijuokia. Tačiau po trijų valandų jos veide juokas daugiau nesirodo. Abudu vyrai išėjo, ir juos pakeitė kiti du. O ji vis tebesėdi ant tos pačios kėdės priešais tas pačias akinančias lempas. Ji pro visus garsus tik girdi nuolat kartojamus:

"Tamsta esi Amerikos šnipė. Tamsta gali ramiai prisipažinti."

"Bet aš negaliu prisipažinti, nes tai netiesa", ji vis kartoja.

"Išvesti", pagaliau sako vienas iš naujų vyrų. Heleną išvedė į baltai bei akinančiai nudažytą celę. Visai modernus kambarys. Jo tik vienas trūkumas — negalima niekad užgesinti akinančios lempos. Helena mėgina užmigti, bet negali. Po dviejų valandų ją vėl pašaukė tardyti. Nauji vyrai jai statė senus klausimus.

Tardė aštuonias dienas ir aštuonias naktis. Per tas dienas Helenos niekas nemušė ir fiziškai nekankino. Bet per tą laiką ji virto griaučiais ir nebeteko valios priešintis. Aštuntą dieną vienas iš vyrų jai prabilo: "Klausykite,

Helen, jums duodame dar vieną progą.

Tai vienintelė jums proga. Savo nusikaltimą Čekoslovakijos respubilkai dar galite išpirkti." Helena tylėjo. Vyras toliau tęsė: "mes siūlome tamstai bendradarbiauti su mumis." Antras pridėjo: "Jei tamsta mūsų siūlymo nepriimsi, teks keliauti į kasyklas. Ten daug žmonių nukeliavo, ir mums būtų gaila tamstos." Helena vis tylėjo. "Tamsta puikiai atrodai, esi išsilavinus, netiesa? Už tamstos išlavinimą išleista tiek pinigų." Perėmė antrasis: "Kurie buvo išspausti iš liaudies. Dabar tamsta turi puikią progą tai liaudžiai atsiteisti."

Pabėgusi iš Čekoslovakijos Helena pasakoja saugumo valdininkai Vienoj, kaip Prahoje jos po Benešo mirties vieną vakarą į jos duris pasibeldė odiniais švarkais vyrai.

Helena vis tylėjo nuleidusi galvą. O gundymas buvo tęsiamas toliau: "Tamsta žinai Alcron viešbutį? Tai geriausias viešbutis. Kur tamsta nežinosi! Tikriausiai ten buvai su savo tėvu, o gal su draugu... Bet mums neįdomu, su kuo buvai. Mums įdomu tik, kad ten

mums reikalinga dar viena moteris.

Moteris, kuri moka kalbas, pažįsta supuvusios buržuazijos papročius ir moka elgtis su tais reakcionieriais. Mums svarbu, ką tie reakcionieriai, tie svetimšaliai galvoja ir pasako apie Čekoslovakiją. Tamsta turėsi su jais kalbėtis, draugauti, išgauti iš jų visas paslaptis. Kokių tamsta imsiesi priemonių, tai jau tamstos reikalas, mes į tai nesikišame."

"Bet jei tamsta sugalvosi kvailybes, tamsta žinai, koks bus likimas," vėl grįžo prie grasinimo antrasis.

Helena sutiko. Paskui jau laisvėje ji aiškinosi: "Žinau, kad tai buvo šlykštu; kad kitas gal būtų kovojęs ir miręs, bet aš negalėjau. Aš nenorėjau eiti į kasyklas ir ten mirti. Aš nenorėjau palikti ir motinos, kuri buvo kaip tik gavus širdies smūgį."

Helena buvo paskirta į Alcron viešbutį, kurio savininkas kitados buvo prezidento Benešo brolis. Jame sustodavo užsieniniai diplomatai. Diplomatai iš satelitinių kraštų būdavo nukreipiami į kitą viešbutį. Ten jie kitaip buvo sekami. Alcron patarnautojos ir baro merginos pačios buvo sekamos. Tam buvo pastatyta 40 metų garderobo vedėja. O už visus buvo atsakingas vyriausias portje, komunistas jau 15 metų.

Helena prisistatė elegantiškai apsitaisius: amerikoniškos nyloninės kojinės, [illegible] aukštom kulnim batukai, amerikoniški dažai ant nagų ir ant lūpų. Saugumas pasirūpino, kad jų agentė būtų patraukli ir atrodytų kaip tikra amerikietė.

Tuo pačiu metu saugumo rūmuose, Prahos priemiesčio buvusioj viloj, saugumo direktorius Dr. Herda, neišimdamas cigaretės iš burnos, ramiu ir draugišku balsu įsakė:

"Vėl duokit saulės".

Tuojau prožektoriai sušvito į jauną vaikiną didelio kambario viduje. Odiniais diržais jis buvo pririštas prie kėdės. Siauras veidas buvo patinęs, išbalęs, akys primerktos pakraujavusios. Prakaitas tekėjo visu kūnu. Ant galvos buvo užrištas rankšluostis, lyg turkiškas turbanas. Juo buvo pririštas prie pakaušio nepaprastai garsiai tiksintis laikrodis: per sekundę keturi tik-tik, per minutę 240 tik-tik; rodos tų tiksėjimų be pradžios ir be galo. O kambario pasienyje išsivilkę keturi vyrai iš butelių gėrė alų, protarpiais vartė žurnalus ir stebėjo pririštąjį, kuris tyliai sudejuodavo.

Kai įjungė saules, po pusvalandžio suimtojo galva ėmė svirduliuoti ir iš pravertų lūpų pasirodė putos. "Ar reikia?" paklausė vienas iš vyrų ir, gavęs viršininko galvos linktelėjimą, priėjo prie kaitinamojo, išjungė vieną lempą, ir pakėlęs jo galvą, mėgino įstatyti bonkos kaklą į lūpas. "Na, gerk." Surištasis mėgino gerti, bet didžioji dalis alaus nutekėjo per jo krūtinę.

Dr. Herda pakilo nuo stalo ir priėjęs vėl draugiškai prabilo: "Tai kaip gi dabar? Ar prabilsi? Kada tavo draugas Jura pereis sieną? Kurioj vietoj? Ko jam reikia Prahoje?" Surištasis tylėjo. "Aš tave vėl klausiu, meldžiamasis. Aš kantrus, nes aš tavim pasitikiu. Tu esi studentas. Tu esi vienas iš tos inteligencijos, kuri yra mūsų pasididžiavimas. Jei susiprasi ir papasakosi, kur yra tavo mielasis draugas Jura, prieš tave atviras gyvenimas, o tuo tarpu dabar nuimsiu tau nuo galvos tiksėjimą. Jei nesusiprasi ir tęsi kvailybes, nekaltink manęs, jei tavo galva suduš kaip puodynė." Jaunas vaikinas vis tylėjo. "Vadinas, užsispyrei? Na gerai, tu parše. Pažiūrėsim kaip ilgai." Dr. Herda prispaudė cigaretę į peleninę ir įsakė: "Toliau." (b.d.)

BIUDŽETAS JAV 1955 metams. Suplanuotas doleris [illegible] ir išlaidos.

PO KOMBAINU MATARUOJAS KOJOS

Kodėl sovietinamoje Lietuvoje nelaiku pasėjama ir nelaiku nuvaloma, matyt iš sovietinės "Tiesos", kuri aprašo, kaip ten visas tas darbas organizuojamas.

Vidurdienis. Želvos MTS saule nužertame kieme be vištų nė gyvos dvasios. Tiktai tarsi tyčia suvarytos į vikius, nukarusiais sparnais guli javapiūvės, linarovės, kuliamosios ir kitos mašinos. Jų skurdi, nublukusi išvaizda, rodos, liudija, kad pražiemojo nepavydėtinai.

Po vienu kombainu kyšo kelios poros kojų. Matyti, popiečio metu kombaininkai pasislėpė nuo saulės.

— Kaip reikalai, vyrai?

— Kieno, ar mūsų? — atsiliepia balsas kombaino bunkeryje, — šiaip nieko, tik nuobodu. Neseniai grįžome iš kursų. Na, galvojame, kai kibsim į darbą, tai pleškės. O pasirodo, kad kombainai kaip nuo pereito rudens stovi, taip prie jų niekas piršto neprikišo.

— Pagaliau maršrutų neturime, nė užduočių. Kombainas jukne dviratis, su tokia mašina negi klaidžiosi po visą rajoną, — skundžiasi jaunieji mechanizatoriai.

MTS turi javapiūvių ir 11 galingų kuliamųjų. Tačiau šios techniko stoties vadovai negerbia. Penkios javapiūvės aplamdytais šonais guli sodyboje, kitos nuo pereitų metų tebėra kolūkiuose. Pirmąją piūtės dieną sugedo javapiūtė "Rytojaus" kolūkyje.

— Ką gi, — pasiūlė stoties agronomas drg. Švarenevičiūtė, — kirskit dalgiais. Ir taisyti neverta, vistiek sulaužysit.

Tuo tarpu nė vienas javapiūtės vairuotojas nebuvo paruoštas, o jomis dirba neįgudę kolūkiečiai.

Rajono vadovai ir žemės ūkio specialistai nesiima konkrečių priemonių, kad derliaus nuėmimas vyktų organizuotai, kad visu pajėgumu būtų išnaudojama technika. Rajone vyrauja nusiraminimo nuotaikos, pasitenkinama tik žinių rinkimu.

— Kolūkiai turi nemaža darbo jėgos, — kalba partijos rajono komiteto sekretorius drg. Motiejūnas. — Jeigu visi kolūkiečiai įvykdys normas, jeigu bus geras oras, —žvilgterėjęs per sunkias užuolaidas į dangum plaukiančius gauruotus debesis toliau tęsia jis, — mes apskaičiavome, kad visą derlių galima nuimti vien dalgiais. Su kombainais vargas, — neužtenka džiovyklų.

Iš tikrųjų rajone nėra nė vienos džiovyklos. Rajono vadovai nepasirūpino, kad jas įsirengtų kolūkiai.

Ketvirtą dieną vyksta piūtis "Mažeikiškių" kolūkyje. Nukirsta 2,5 hektaro rugių. Banguojančioje javų jūroje kur ne kur šmykščioja su dalgiais vienišī kirtėjai. Pirmininką drg. Samoką sunku rasti. Jis jau kelinta diena atkakliai bylinėjasi su gretimu kolūkiu dėl išmindžiotų dobilų. Tokia padėtis kolūkiui gali padaryti didelius nuostolius, tačiau iš rajono niekas neįsikiša.

Prinoko derlius didžiuose "Tarybinės vėliavos" kolūkio laukuose. Čia apsčiai yra darbo jėgos. Dar brėkštant, užšokęs ant žirgo, praskrenda per brigadas kolūkio pirmininkas drg. Šileikis, ragindamas į darbą kolūkiečius.

Bet darbas iš vietos nejuda. Kolūkyje nepanaudojama technika, ne visi kolūkiečiai dalyvauja derliaus nuėmimo darbuose. Čia visiškai nedirbamas masinis - politinis darbas. Niekas neinformuoja kolūkiečių apie vidaus ir tarptautinę padėtį." ("Tiesa")

SPAUDA

Kur labiausiai reikalingas pinigas?

[illegible] nr. 7 Dr. A. Liepinis tarp dienos reikalų pakėlė vieną labai dėmesio vertą — ar rašytojai atlieka savo pareigą tautinei bendruomenei?

Jis sako, kad rašytojai, daugumas subrendę dar Lietuvoje, rašo taip, kaip Lietuvoje buvo įprasta. **"Tačiau jie nepastebėjo, kad lietuvybės upė teka jau kita vaga."** Čia augęs jaunimas tų kūrinių nepaskaitąs ir net suabejojąs, ar jie patys yra lietuviai ar naujojo krašto tautiečiai. Padėti jiem apsispręsti už lietuvišką kelią ir perteikti jiem lietuvišką kultūrą būtų vienas iš rašytojų tremtyje uždavinių. Rašytojai to neatlikę. "Lietuvybės palaikymo atžvilgiu ar tik nebus "Eglutė", "Margutis" (gal ne "Margutis", o "Tėviškėlė"? Red.) ir "Ateitis" daug daugiau nusipelnę nei visos tremties meto literatūrinės premijos?" Esą premijuotieji kūriniai neprašoko vidutiniškumo lygio. Tremtyje sulaukėm tik vieno pirmaeilės vertės prozos kūrinio — V. Ramono "Kryžių." Tad ar neperbrangiai tos premijos visuomenei atsiėjo? O tuo tarpu **"jaunimo literatūrinės premijos lig šiol vaisių [illegible] trečdalių [illegible]."**

Autorius kreipia visuomenės dėmesį: "Šiose tremties aplinkybėse ar tik nebus svarbiau paskirti premijas už sąmoningiausią 9-16 metų jaunuolio atsakymą į, sakysime, tokios rūšies klausimus: Kuo lietuvių būdas, papročiai (kultūra) išsiskiria iš kitų tautų būdo? Kodėl aš didžiuojuosi lietuviška kilme? ir t.t. Ar už kokį lietuvišką pareiškimą nevertėtų skirti premijų — atostogų į lietuvišką stovyklą? Ar nevertėtų didžiąją dalį kultūrai skiriamų lėšų perleisti jaunimo teatrams, spaudai, stovykloms ir t.t.?"

Dėl šio balso tenka trumpai pastebėti: 1. Gerai, kad visuomenė remia rašytojų pastangas premijom, nes tuo ji pati palaiko savo ryšį su kultūriniu gyvenimu. 2. Teisingai autorius kreipia rašytojų akis į naują jų kūrinių skaitytoją, augantį jaunimą ir skatina juo daugiau susidomėti ir rašyti jam. 3. Teisingai aliarmuoja, kad visuomenės parama daugiau pakryptų į tuos laikraščius, knygas, vaidinimus ir kt. priemones, kurios jaunimui palaikytų lietuvišką dvasią ir jam perteiktų lietuvišką kultūrą. Kai visuomenės parama bus daugiau pasukta šia linkme, tada labiau ims domėtis ir patys rašytojai jaunuoju skaitytoju. Lig šiol jaunimo lietuviška globa, laikraštėlių leidimas, jiems stovyklų organizavimas buvo vaisius atskirų asmenų pasiaukojimo ar pačių jaunimo organizacijų. Reikia, kad ateitų laikas, kada ir lietuvių gausingos ir piniginngos organizacijos suprastų, jog neparemdamos jaunimo, jos dedasi į lietuvybės laidojimo biurus.

Klausykime lietuviškų valandėlių

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS PROGRAMA
WESX—1230 kilocycles—Marblehead-Salem, Mass.

Kiekvieną šeštadienį nuo 11 iki 12 val. vidudienio. Jeigu norite ka nors pasveikinti ar pranešti, tai asmeniškai įduokite ar siųskite vedėjui **ANTANUI F. KNEIŽIUI — Lithuanian Radio Hour, 50 Cottage St., Norwood, Mass.** Skyriai: **Lithuanian Furniture Co.** — A. ir O Ivaškai, 328 W. Broadway, ir Stasys Jakutis, 496 E. Broadway, So. Boston, Mass.; Antanas Daukantas Market, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. Telefonai: **NOrwood 7-1449; SOuth Boston 8-4618 ar** 8-1940; KIrkland 7-8533.

LAISVES VARPAS
Naujosios Anglijos lietuvių
KULTURINE RADIJO PROGRAMA
WBMS, 1090 kilocycles — Boston 15, Mass.
Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu
VEDĖJAS — P. VIŠČINIS
31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.
Tel. Brockton 8-1159-R.

Lietuvių Radijo Korporacija
502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-0489.
Lietuvių Radijo programa iš stoties WBMS, 1090 kilociklų, perduodama sekmadieniais nuo 12 iki 12:30 val. Būna lietuviškos dainos, muzika ir Magdutės pasaka. Biznio reikalais kreiptis į STEPONĄ MINKŲ, Baltic Florists Gėlių ir Dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Bostone. Tel. SO 8-0489. Ten gaunamas "Darbininkas", lietuviškos knygos ir rankų darbo dovanos.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa
Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kylocycles
KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ — nuo 1:30 iki 2:00 val. Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:
KNIGHTS OF LITHUANIA W) OA
BRADDOCK, PA.

VILNIUN SUVAŽIAVĘ RAŠYTOJAI "PRISITAIKO"

Vilniuje A. Venclova atidarė kom. rašytojų suvažiavimą. Dalyvavo Maskvos rašytojai su Tichonovu, o taip pat ir iš kitų Baltijos valstybių. Apyskaitą padarė rašytojų pirmininkas J. Šimkus. Kalbėjo T. Tilvytis, A. Vienuolis, A. Jonynas, A. Churginas, J. Baltušis, A. Baltakis, K. Vairas, lietuvių kalbos ir literatūros instituto bendradarbė Kučinskaitė, Vilniaus un-to lietuvių kalbos dėstytojas A. Springis, grožinės leidyklos redaktorius J. Tornau, A. Gricius, J. Butėnas, J. Žiugžda, E. Matuzevičius ir kt. A. Sniečkus reikalavo, kad rašytojai prisiderintų prie "gyvenimo reikalavimų."

Lietuvos mokyklose esą geriau kaip Amerikos

Mokslo metų pradžiai labai pajusta trūkumas ne tik vyniojamo, bet ir rašomojo popieriaus bei rašomųjų priemonių. Tačiau švietimo min. Pupeikis per Vilniaus radiją guodė mokinius, kad jie turį geresnes sąlygas kaip Amerikoje.

Naujas būdas agitacijai

Iš pietų Amerikos pastaruoju metu parvyko į Lietuvą keli Lietuvos rusai bei sukomunistinti lietuviai. Dabar jie rašo iš Lietuvos laiškus bei skelbia per kom. spaudą, kaip esą Lietuvoje padėtis nuolat gerėjanti ir kad švelnėjąs nusistatymas atžvilgiu tų, kurie grįžta iš Vakarų. Tai metodas tas pats, kuris eina iš Maskvos ir taikomas visai Sovietų Sąjungai: kad patikėtų užsieniečiai, reikia sakyti ne, kad padėtis labai gera, bet kad ji nuolat gerėjanti.

Dainų šventę rengia

Bolševikinamos Lietuvos valdžia nutarė 1955 organizuoti dainų šventę. Ją skiria paminėti 15 metų, kai įvestas komunistinė santvarka. Skelbiasi sutrauksią 30,000 dainininkų. Šiemet rengiamos rajoninės šventės.

Stiprins kom. švietimą

Švietimo min. Pupeikis rugsėjo 1 per Vilniaus radiją pažymėjo, kad turi būti sustiprintas komunistinis auklėjimas ir atsidavimas "nemirštamam komunizmo reikalui." Pranešė, taip pat, kad sumažinamas bendras pamokų skaičius ir sutrumpinama mokymo programos. Esą nepatenkinamai dėstomi tokie dalykai kaip matematika ir biologija, kurios esančios svarbios mokinių materialistinei pasaulėžiūrai ugdyti. Labiausiai išbarė Kybartų, Rokiškio ir Kupiškio rajonų mokyklas.

Kur eina Lietuvos gėrybės

"Tiesa" rugpiūčio 20 pranešė, kad iš Kaišiadorių rajono kolchozų surinktų duoklių per rugpiūčio mėn. 20 tonų pasiųsta Leningrado ir tik 10 tonų Kauno prekybos organizacijoms.

Mirė prof. Ignas Jonynas

Liepos 14 mirė ir Kaune palaidotas buvęs istorijos profesorius Ignas Jonynas; kiek ankščiau mirė venerologas prof. Karuža.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

— BY —

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N.Y. May 25, 1951 under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$5.00	Amerikoje metams	$5.00
Brooklyn, N. Y.	$6.50	Brooklyn, N. Y.	$6.50
Half year	$3.50	Pusei metų	$3.50
Foreign	$6.50	Užsienyje	$6.50

Leidėjų ... Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis

Straipsnių ir korespondencijos redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tiktai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Baltijos santarvės dvidešimtmetis

Prieš 20 metų rugsėjo 12 Ženevoje, Šveicarijoje, kur anuomet buvo Tautų Sąjungos būstinė, buvo pasirašyta trijų Baltijos valstybių santarvės ir bendradarbiavimo sutartis. Lietuvos vardu ją pasirašė anuometinis užsienio reikalų ministeris Lozoraitis, Latvijos — užsienio reikalų ministerijos generalinis sekretorius Munters ir Estijos — užsienio reikalų ministeris Seljamaa. Visom trim valstybėm sutartį ratifikavus, ji įsigaliojo 1934 m. lapkričio mėn. 3 d.

Sutarties pagrindinis tikslas buvo išreikštas šiais žodžiais: "Pasirašydami sutartį, Lietuvos, Latvijos ir Estijos įgaliotiniai pareiškia, kad jų vyriausybės budės, idant trijų tautų šalyse augtų ir plistų solidarios santarvės ir solidaraus draugingumo dvasia." Tam reikalui buvo sudarytos įvairios komisijos stiprinti politiniam, kultūriniam ir ūkiniam Baltijos kraštų bendradarbiavimui, o kasmet buvo šaukiamos užsienio reikalų ministerių konferencijos tarptautinei padėčiai aptarti ir Baltijos valstybių vieningam nusistatymui išlaikyti.

★

Baltijos valstybių santarvė buvo Maskvos nusigriebta sudaryti kaltinimui, kad jos rikiuojasi į frontą prieš Sovietų Sąjungą. Tuo tarpu Lietuva, Latvija ir Estija norėjo tik savo laisvę apsaugoti ir išlaikyti visišką neutralumą didžiųjų kaimynų rungtynėse. Deja, niekas į mažuosius nežiūri, kai didžiųjų apetitai pasidaro nebepasotinami ir įsigeidžia kraujo. Vokiečiam ir rusam Baltijos erdvėje susikibus, trys mažosios valstybės buvo krauju užlietos ir jų nepriklausomybė sutrypta.

★

Tačiau nė dabarties tragiškoje padėtyje latvių, lietuvių ir estų bendradarbiavimas nėra sukliudytas, o dar pagilėjęs. Kiek mus žinios pasiekia, jis yra gyvas pavergtuose kraštuose, gi dar labiau ryškus laisvajame pasaulyje, kur Baltijos valstybių laisvinimo veiksniai turi artimą ryšį ir bendrą kovos lauką. Reikėtų tiktai pageidauti, kad būtų sustiprintos ir suaktyvintos pastangos sudaryti dar artimesnį ryšį ateityje, kai Baltijos pamarys vėl bus išlaisvintas.

Nėra jokios abejonės, kad Baltijos santarvės, kokia buvo sudaryta prieš 20 metų, ateityje nepakaks. Jau dabar reikia galvoti ir tiesti pagrindus glaudžiai Baltijos valstybių federacijai. Koks bebūtų Rusijos režimas, kad ir demokratinis, jis visada spaus siaurą Baltijos pamario rėžį. Jame atsilaikyti tegalės ne atskiros mažos trys valstybės, bet tik jų stipri federacija ir dar sąjungoje su kitais kaimynais.

Ar lietuviai tremty tebetiki?

DR. F. JUCEVIČIUS
Laiškas iš Paryžiaus

Nuo senų laikų Lietuva yra mūsų poetų apdainuojama kaip kryžių šalis. Neretai ji vadinama ir Marijos žeme. Kaip savieji, taip ir svetimieji, kurie užsukdavo į mūsų kraštą, neatsistebėdavo lietuvių pamaldumu. Ir visa tai buvo sakoma ne be pagrindo. Iš arčiau stebėdamas mūsų tautos gyvenimą, kiekvienas tikrai galėjo tvirtinti, kad lietuvių tauta yra religinga. Religinį lietuvių nusiteikimą paliudijo mūsų pakelių kryžiai bei Rūpintojėliai, mistiškas kai kurių tikėjimo tiesų išgyvenimas, religinių švenčių papročiai, vėlinių bei šermenų apeigos, o taip pat ir religinė praktika.

Tačiau visa tai buvo seniau. O šiandien Šventosios Lietuvos vardas ar beatitinka tikrovę? Ar lietuvis dar tiki? Lietuvis, kuris yra tremtyje?

★

Iš tolo atrodo, kad nėra didelių pasikeitimų. Daugelis religinio gyvenimo formų bei apraiškų, kurios vyravo laisvės metais, nėra išnykusios dar ir šiandien. Tremties lietuvis ateina dažniau ar rečiau į bažnyčią, pasiklauso pamokslų. Ne vienas, išgirdę lietuviškas giesmes, net ir apsiašaroja. Nėra išnykę ir metinių švenčių mistika bei papročiai. Daugelis tautiečių mielai padeda savo kunigui. Didžioji dauguma palaiko su juo gerus santykius.

Apskritai, tarp kunigų ir tikinčiųjų yra gyvas ryšys.

Visa tai lyg sakytų, kad religinė tradicija kai kuriose savo formose yra išlikusi maždaug ta pati, kokia kad buvo Lietuvoje.

Tačiau stebint lietuvių religinę praktiką tremtyje, kyla vaizdas.

Šiandien daug yra lietuvių, kurie nebekalba ryto bei vakaro maldas; prieš valgį ir pavalgius retas kas besižegnoja. Sakramentų praktika menka. Nekalbant jau apie šv. Mišių išklausymo priedermę sekmadieniais ir šventadieniais, didelis nuošimtis nebeatlieka bent vieną kartą metuose išpažinties. Dešimtis Dievo įsakymų yra laužomi su gąsdinančiu lengvapėdiškumu, o neretai ir išdidžiu įžūlumu. Šešto įsakymo atžvilgiu yra nueita taip toli, kad daugelis dalykų jau nebelaikoma nuodėme. Dar blogiau yra su moterystės sakramentu. Jis yra arba vengiamas, arba išniekinamas. Mūsų tremtinių gyvenime pasitaiko tokių dalykų, kurie paprastai yra sutinkami pagoniškose arba visai nukrikščionėjusiose bendruomenėse.

Tai turint prieš akis, galima drąsiai tvirtinti, kad **lietuvių religinis gyvenimas tremtyje, nors ir turi išlaikęs kai kurias tradicines formas, slenka savo visumoje dorinio nuopuolio ir moralinio nesąmoningumo linkme.**

Iš to seka, kad lietuviai tremtyje yra jau smarkiai nutolę nuo Dievo, ar mažiausiai — yra didelė dalis religiškai nesąmoningi. Tačiau šiuo atveju religinis nesąmoningumas praktiškai reiškia tą patį, ką ir atkritimą nuo Dievo. Juk religinis nesąmoningumas pasako paprastai vieną iš dviejų dalykų: arba nepažinimą tikėjimo tiesų ir dorovinių reikalavimų tos religijos, kuri yra išpažįstama, arba nesielgiama taip, kaip moko ir reikalauja pažintoji ir išpažintoji religija.

Pirmuoju atveju religinis nesąmoningumas prilygsta religiniam analfabetizmui, antruoju atveju jis reiškia moralinį laksizmą. Religinis analfabetizmas pagimdo paprastai prietaringumą. Vietoj vieno Dievo, pradedami garbinti dievai. Sakramentalinė praktika yra pakeičiama burtais. Bažnyčios lankymas spiritizmo seansais. O moralinis laksizmas virsta religiniu indiferentizmu, kuris yra paskutinioji pakopa į ateizmą. Tuomet ne religija teikia žmogiškajam buvimui prasmę ir turinį, bet tokia ar kitokia laikysena apsprendžia žmogaus religiją. Ir nenuostabu: **jei negyvenama, kaip tikima, greit tikima, kaip gyvenama.**

Bet atitolimas nuo Dievo ar religinis nesąmoningumas nėra vienitelės mūsų religinio gyvenimo negerovės. Mūsų bendruomenėje yra jaučiamas ir aiškus antireliginis nusiteikimas. Šiandien nemažai sutinkame tokių piliečių, kurie ne tik kad gyvena be Dievo ir tikėjimo, bet atvirai išeina kovoti prieš Dievą ir religiją. **Taigi, šalia religiškai nesąmoningo yra taip pat ir antireligiškai sąmoningas elementas.**

Pas mus sutinkamas ateizmas, kaip ir vakarų Europoje, remiasi dažniausiai ne antireligine filosofija, bet antireligine ir antikrikščioniška laikysena. Didesnė dalis mūsų bedievių, paklausti, kodėl jie netiki, daug nefilosofuodami atsako: "Kam man reikia tikėti, kad aš ir be tikėjimo galiu gyventi ir naudotis visu tuo, ką man gyvenimas teikia. Dievas yra man nereikalingas." Ši laikysena yra visai giminga grynajam humanizmui, kuris prasidėjo renesanso laikais ir 18-19 a. išsiskleidė Prancūzijoje, Italijoje ir skandinavų kraštuose.

Šalia minėtų bedievių, pasitaiko dar ir tokių, kurie savo laikyseną grindžia natūralizmu. Šitos pasaulėžvalgos atstovai neteikia žmogui kito uždavinio, kaip tik tą, kurį diktuoja gamta. Aišku, nors taip galvojančių nesunku sutikti, bet taip gyvenančių yra labai mažai.

Mūsų intelektualiniuose sluoksniuose yra labiausiai paplitęs racionalistinis ateizmas.

Jie aukščiausiąją asmeninę Būtybę paneigia proto vardu. Jiems tikra tėra tik tai, kas protu gali būti įžvelgta, o tai, kas žmogaus intelektui neprieinama, turi būti atmesta. Kadangi jų nuomone Dievas ir daugelis tikėjimo tiesų protu negalima suvokti, tai jos turį būti paneigtos, kaip paprastos nesąmonės ar prietarai. Taigi šitie Dievo priešininkai nieku nesiskiria nuo tų, kurie religiją apšaukia liaudies opiumu.

Pastaruoju metu ateistinio racionalizmo išpažintojai suaktyvino ir savo antikrikščionišką propagandą. Tai ypač buvo lengva pastebėti spaudos diskusijose kai kurių knygų bei straipsnių pasirodymo proga.

Ypatingai jiems užkliuva Katalikų Bažnyčia. Jų teigimu, jos skelbiamasis mokslas bei moralė nebeatitinka moderniojo gyvenimo reikalavimų. Ji kaip savo formom, taip ir turiniu esąs atgyvenęs dalykas. Ir šią savo tezę stengiasi įrodyti faktais. Girdi, jau praėjo du tūkstančiai metų, kai krikščionybė įžengė į istoriją, tačiau žmonijos nė kiek nepakeitusi. Karai buvo ir tebėra. Moralinis pasileidimas nė kiek nemažesnis, kaip ir pagoniškaisiais laikais. O jei apsiriboja lietuviškuoju gyvenimu, tai dar sumini tuos katalikus, kurie ar tai išdavė savo tikėjimą, ar tai visai nekrikščioniškai gyvena. Taigi, ir katalikiškoje lietuvių tautoje Kat. Bažnyčia neišlaikiusi bandymo. Iš viso to išvada: žmonija, o tuo pačiu ir lietuvių tauta, privalanti ieškoti naujų kelių ir turinti susirasti kitus idealus savo žmogiškajam buvimui pateisinti.

Negalima paneigti, kad da-

(Nukelta į 4 psl.)

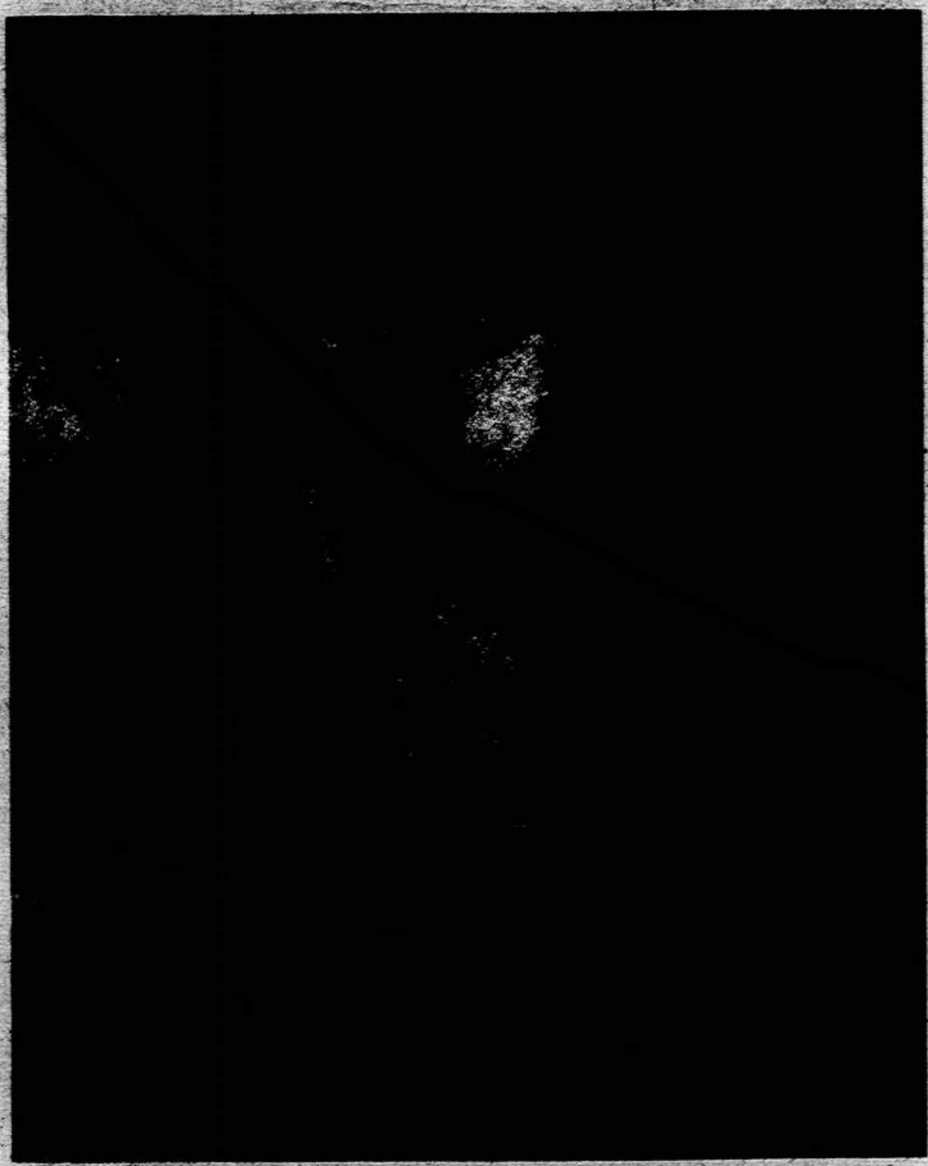

MICHELANGELO — Dievas kuria žmogų

LAIMĖ

IVAN BUNIN

Saulei leidžiantis, sode ir apie namus vienodai šniokštė lietus, o pro atdarą langą į salioną veržėsi malonus, grynas drėgnų gegužės mėnesio žalumynų kvapas. Griaustinis bildėjo viršum stogų skardžiai garsėdamas ir, kai rausvi žaibai blykstelėdavo nuo karančių debesų, temstančioj salėj sunku buvo suprasti, ar iš tikrųjų temsta, ar taip tik rodos.

Paskui iš lauko grįžo permirkę darbininkai, iškinkę pas tvartą purvinas žagres, paskui pagirdė bandą ir ėriukų bliovimu pripildė visą sodybą. Bobos šūkavo ir pasikaišiusios gainiojo avis po kiemą, jų basos kojos baltavo žolėje.

Užduręs piemenėlis, su didžiausia kepure, vijosi karvę, ir, kai ši įbėgdavo į tankumyną, jis pasinerdavo šlapiose varnalėšose. Jau ir temo, ir lietus nustojo lijęs; o tėvas, rytą išėjęs į laukus, dar vis negrįžo.

Namie buvau viena, bet nenuobodžiavau. Man tik suėjo 17 metų, ir aš dar nespėjau nė pasidžiaugti nei šeimininkės pareigomis, nei laisve, kurią turėjau išėjusi iš gimnazijos. Brolis Paša mokėsi kariuomenėj — korpuse. Aniuta buvo ištekėjusi dar prie motinos ir gyveno Kurske. Mudu tu tėte praleidom mano pirmąją žiemą kaime vienudu. Tačiau žiema praėjo ramiai ir linksmai. Aš buvau sveika ir graži ir patikau pati sau... ,todėl kad man buvo lengva vaikščioti, bėgioti, namie dirbti ką nors, arba kam nors įsakinėti. Dirbdama niūniuodavau kažkokias mano pačios sugalvotas melodijas, ir tai mane jaudino. Pamačius save veidrodyje, netyčiomis nusišypsodavau... Nors nesipuošiau, bet viskas prie mano veido labai tiko.

Kai lietus nustojo lijęs, užsimečiau skarą ant pečių ir pakaišiusi sijoną, nubėgau į diendarį, kur bobos milžo karves. Keli lašeliai nukrito iš debesų ant nepridengtos mano galvos; sukištai padangėj viršum kiemo skleidėsi lengvi, reti debesys, o kieme raibuliavo keista balta prieblanda, kaip ir visuomet gegužės mėnesio naktimis. Vėsumas dvelkė iš laukų, susimaišydamas su kvapu dūmų, kurie kilo iš kūrenamos šeimyninės. Užsukau valandėlę tenai — jauni darbininkai su baltais plačiais marškiniais sėdėjo aplink didelį stalą, ant kurio stovėjo dubenis sriubos. Man pasirodžius, visi sustojo, o aš priėjusi prie stalo šypsodamasi tariau alsuodama, nes buvau bėgusi.

— O kur tėtė? Ar jis buvo į laukus atėjęs?

— Jis buvo, bet tuojau nuvažiavo, — atsakė keletas balsų kartu.

— Su kuo atvažiavo? —paklausiau.

— Lengvu vežimėliu, drauge su ponaičiu Siversu.

— Argi jis atvažiavo? — tik tik nepasakiau sumišusi dėl netikėto jo atsiradimo, bet susigriebiau, linktelėjau galvą ir greit išėjau. Siversas buvo baigęs Maskvos Žemės Ūkio Akademiją ir tarnavo kariuomenėje.

Kai dar maža buvau, jau tuomet mane vadino jo sužadėtine — mes buvome kaimynai, — ir todėl jis man kūdikystėje nepatiko. Bet vėliau dažnai galvodavau apie jį, kaip apie sužadėtinį, o kai rugpiūčio mėnesį, išvažiuodamas į pulką, atėjo pas mus su kareiviška bliūze, su antpečiais kaip ir visi savanoriai ir su malonumu pasakojo apie mažarusio viršilos mokslus, tuomet lyg apsipratau su keista mintim, jog būsiu jo žmona. Jis buvo linksmas, saule įdegęs, baltavo tik pusė kaktos, ir jis tuomet buvo man toks malonus...

— Vadinas, jis gavo atostogų, — susjaudinusi galvojau, ir man buvo labai malonu, kad jis atvažiavo, matyt, dėl manęs, bet tuo pat laiku pasidarė man labai nyku.

Kad išsiblaškyčiau kiek, skubėjau namo paruošti tėtei vakarienę, bet kai įėjau į prieškambarį, tėtė vaikščiojo po salioną kaukšėdamas batais. Kažkodėl juo apsidžiaugiau ir, greitai įėjusi į salioną, karštai pabučiavau jo kairę ranką. Skrybėlė jo buvo nusmaukta ant pakaušio, barzda susivėlusi, ilgi batai, sulamdytas ir purvinas apsiaustas, bet man jis tuo laiku atrodė tikrai vyriškumo grožis ir jėga.

— Kodėl tu, tėte, tamsoj?— paklausiau.

— Taip, aš, Natata, — atsakė jis, pavadindamas mane taip, kaip kūdikystėje vadino, — nevakarieniausiu, bet eisiu gulti. Baisiai nuvargau. Ar žinai kuri valanda? Beveik dešimta. Gal stiklinę pieno, — pasakė jis išsiblaškęs. Priėjau prie lempos, bet jis pakratė galvą ir apžiūrėjęs stiklinę prieš šviesą, ar nėra musės, palengva išgėrė.

Lakštingala jau giedojo sode, ir per tuos tris langus, kurie buvo šiaurės vakarų pusėje, toli matėsi šviesiai žalias dangus su minkštais alyvų spalvos pavasario debesėliais ir gražiais ruožais. Visa buvo kažkas nepaprasta, nei žemėj nei ant dangaus, visa nutildė lengva nakties prietema, o vis tik visa buvo galima įžiūrėti, šviečiant dar neužgesusiai žarai.

Ramiai atsakinėjau į klausimus apie ūkį, bet kada jis netyčia prasitarė, kad ryt pas mus ateis Siversas, pajutau, kad mano veidas rausta.

— Ko? — sumurmėjau aš.

— Tau pirštis, — atsakė tėvas, dirbtinai nusišypsodamas. — Mes jau sugėrėme. Nagi mažas, gražus, protingas, bus geras ūkininkas. Argi ne puiki pora, poniute?

— Nekalbėk taip, tėte! — tariau susijaudinusi dar labiau, o mano akyse pasirodė ašaros. Tėvas ilgai žiūrėjo susimąstęs į mane.

— Na, dar ne taip greit!— tarė jis keldamasis. Atsiduso, pabučiavo man į kaktą ir greit nuėjo prie savo kabineto durų.

— Diena dieną moko—pridūrė jis, apsisukdamas į duris. — Atsikelk ryt anksčiau, man reik į stotį važiuoti...

Ir vėl pasilikau viena.

2.

Besnaudžiančios musės, išgąsdintos mūsų pašnekėsio, tyliai gaudė paluby, vėl palengva užsnūsdamos. Laikrodis sušnypštė ir skambiai, gaudžiai iškukavo vienuoliką — vėlus laikas kaimo sodybose... Kažko šypsodamasi sėdinėjau, galvojau... Na, dar ne taip greit! Prisiminiau raminančius tėvo žodžius, ir vėl pasidarė lengva, lyg malonu ir liūdna. Tėvas miegojo, — kabinete buvo jau seniai ramu, sodyboje taip pat visi miegojo. Kažkas buvo šventa, malonu toje nulytos nakties tylumoje toje rūpestingoje lakštingalų giesmėje kažkas buvo neapčiuopiama, pulku ir tekėjo, sklandė tolimoje žarų prieblandoje.

Pamažėl, kad nesusibelsčiau, nurinkau nuo stalo indus, pirštų galais eidama iš kambario į kambarį, prieškambary į šaltą krosnį įstačiau pieną, medų ir sviestą uždengiau arbatinuko dangteliu ir servetėle ir nuėjau į savo miegamąjį.

Bet tatai manęs visai neatskyrė nuo žarų ir lakštingalų. Langinės mano kambario uždarytos, bet mano kambarys greta svečių kambario, tai pro atidarytas duris ir per svečių kambarį aš mačiau pritemusį salioną, o lakštingalų giesmė girdėjosi visuose namuose.

Paleidusi plaukus, ilgai ilgai sėdėjau ant lovos, kažką norėjau nuspręsti, paskui užsimerkiau, pasirėmiau ant priegalvio ir užsnūdau.

Kažin kas prie pat manęs ištarė "Siversas!" ir krūptelėjusi nubudau. Bet kas čia tokio? Atidengusi užklodą, greit susmeigiau plaukus, atsargiai numoviau batelius ir stengiausi jais nesusibaldyti, paskui ėmiau nusirengti.

Staigi mintis apie vyrą švelniu virpuliu perbėgo per visą mano kūną, nuo netikėtos laimės ir gėdos ir pasislėpusi po užklodu stipriai prispaudžiau veidą prie priegalvio.

(Nukelta į 6 psl.)

Nuo Voronežo ligi Chicagos

Ateitininkų kongresai yra glaudžiai surišti su dainos menu. Keliuose kongresuose buvo pastatytos specialios misterijos ,kuriose dalyvavo artistai, solistai, choras. Telšiuose prie ežero, laužui degant, koncertavo studentų ateitininkų choras.

KONCERTAS

Ir šiam kongresui surengtas puikus koncertas Marijos Aukšt. salėje, kuri, nežiūrint gana karšto oro, buvo pilna rinktinės publikos.

Pirmuoju į sceną išėjo **Jonas Vaznelis.** Tai jaunas solistas, Chicagai jau gerai pažįstamas, šiaip daugumai svečių tik pirmą kartą girdėtas. Per du išėjimus jis padainavo keturias dainas: St. Šimkaus — Mano gimtinė, A. Vanagaičio — Beržas, P. Čaikovskio — Miškai ir Gremino arija iš Čaikovskio operos 'Eug. Oniėginas".

Solistas ateina į dainos meną plačiu sodriu balsu, neabejotinu nuoširdumu bei laisvumu ,tad nenuostabu, kad jo perteiktos dainos buvo publikos nuoširdžiai primtos.

Prudencija Bičkienė, puikaus balso subrendusi solistė, padainavo: A. Vanagaičio — Ilgėjimasis, V. Jakubėno —Vai eičiau, A. Dvorak — Humoreską, J. Sassenet Salomėjos ariją iš op. Herodiada ir ariją iš Ch. Gounod Fausto operos. Dainininkė kupina vidinės šilumos, gilaus įsijautimo ir subtylumo sugebėjo žavėti visose dainose.

Į tarpą įsiterpė smuikininkas **P. Matiukas,** kukliai, bet išlaikytai ir įtikinančiai išpildęs J. Massenet Meditaciją iš Thais op., Paganini-Prichoda — Sonatinę.

Solistams gražiai akompanavo **prof. Vladas Jakubėnas.**

Viso koncerto puošmena buvo Chicagos ateitininkų choras.

Nuo seno ateitininkai turėjo savo chorą. Tad ir Chicagoje šiam kongresui solisto **Vlado Baltrušaičio** pastangomis suorganizuotas didelis, apie 60 asmenų, choras. (Vl. Baltrušaitis yra vadovavęs ir Kauno stud. at-kų chorui).

Kai prasitraukė uždanga, kai pasimatė gražūs mergaičių tautiniai drabužiai, choras buvo sutiktas plojimų audra.

Savo dainas pradėjo J. Naujalio "Jaunimo giesme". (Ta pačia giesme buvo pradėtas koncertas ir Telšių kongrese prie ežero).

Be to, choras padainavo: Č. Sasnausko — Kur bėga Šešupė, A. Vanagaičio — Malda, V. Banaičio — Už jūrų marių, St. Šimkaus —Šią naktelę ir Tu pasakyki man, saulužėle...

Choras įsikūrė tik šį pavasarį, dirbo gana sunkiose są-

Ateitininkų kongresas (2)

lygose, bet pasiekti rezultatai tikrai gražūs. Jau apvaldyta balsinė medžiaga, susidrausminta, ypač gražiai išpildė sunkias tyliąsias vietas. Choras susilaukė triukšmingų ovacijų, kaip reta. Būtų gera, kad taip gražiai užsirekomendavęs choras ir toliau puoselėtų lietuvišką dainą. Koncertas publikos sutiktas itin šiltai.

ANTROJI KONGRESO DIENA

Gražus sekmadienio rytas 9 val. sukvietė kongreso dalyvius į šv. Kryžiaus bažnyčią. Graži ji, didelė, primenanti Vilniaus ar Kauno bažnyčias. Prisipildė ji pilna žmonių, maldų ir giesmių.

Mišias laikė šios parapijos šeimininkas **kun. kleb. A. Linkus.** Iš sakyklos kalbėjo **prel. J. Balkūnas** apie Marijos šventuosius metus, Marijos šventoves Lietuvoje ir ateitininkus. Viškose skardėjo Chicagos ateitininikų choras, vedamas Vl. Baltrušaičio, solistė **Danutė Stankaitytė** įspūdingai išpildė dvi solo giesmes, vargonais pritarė **M. Mondeikaitė.**

KUN. V. DABUŠIS, Ateitininkų Federacijos generalinis sekretorius, labai daug skyręs laiko ir triūso kongresui Chicagoje suruošti ir pravesti.

Įspūdingiausia gi buvo visų ateitininkų bendra komunija.

Čia ir senieji ,Voronežo'inkų ateitininkai, ir tie, kurie statė ir kūrė nepriklausomą Lietuvą, ir patys jauniausi, kurių tik kūdikystė paliko Lietuvoje, jungėsi bendroje maldoje su Kristumi.

Pamaldos baigtos Švč. Sakramento palaiminimu, kurį suteikė **Tėv. J. Borevičius, SJ,** ir Tautos himnu.

Agapė ir posėdis

Tuoj pat šv. Kryžiaus parapijos salėje įvyko agapė — bendri pusryčiai. Erdvi ir didelė salė vos sutalpino visus svečius. Pusryčių metu įspūdingai ir gyvai apie didžiąją merę kalbėjo **kan. F. Kapočius.**

Ten pat buvo tęsiamas bendras posėdis. Buvo priimta visa eilė nutarimų (skaitė Alg. Kasulaitis) ir rezoliucijos (skaitė St. Lušys).

Nutarta pasiųsti sveikinimus: JAV prezidentui, Lietuvai per "Amerikos Balsą", Lietuvos vyskupams tremtyje, Illinois gubernatoriui, Vlikui, ministeriui Žadeikiui Washingtone, Chicagos burmistrui, Lietuvos vyčiams, Kersteno komitetui, Altui, sen. Douglas, prof. A. Maceinai, prof. Z. Ivinskiui, Pax Romana Federacijai, AL RK Federacijai ir k.

Rezoliucijose visas dėmesys sutelktas į dar glaudesnį, tvirtesnį organizavimąsi, į visuomeninę veiklą, ypač visur pabrėžta lietuvybės išlaikymas ir kova už Lietuvos išlaisvinimą.

Baigus posėdį, visi kongreso dalyviai nusifotografavo prie bažnyčios didžiųjų durų.

(bus daugiau).

● **Ateitininkų albumas,** kurio parengimas susitrukdė dėl kongreso skubių darbų, pasirodys dar šiais metais. Jis taip pat apims ir įspūdingą šių metų ateitininkų kongresą.

T. V. GIDŽIŪNAS, OFM, Ateitininkų vyr. dvasios vadas.

KATALIKŲ FEDERACIJOS KONGRESAS JAU ČIA PAT

ST. BRAZDAS

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos (ALRKF) kongresas šiemet įvyksta spalio 8-10 d. Clevelande. Taigi jau nebeliko nė pilno mėnesio iki jo pradžios. Dėl to pats laikas mums pradėti juo gyviau domėtis ir aktyviau jam ruoštis.

Kongreso rengimo komitetas su įvairiomis komisijomis viską daro, kad jis pasisektų ir pajėgtų išspręsti tuos uždavinius, kurie jam skiriami. Katalikų akcijos reikalai, jaunimo auklėjimo problemos, lietuvių spaudos laisvės atgavimo sukaktis ir iš jos kylą įsipareigojimai, šv. Mergelei Marijai skiriamų šventųjų metų įprasminimas — štai tie pagrindiniai klausimai, į kuriuos kongresas nukreips visą savo dėmesį. Jie rūpi Federacijos vadovybei ir kongreso rengimo komitetui. Bet jie negali nerūpėti ir kiekvienam lietuviui katalikui. Todėl reikia laukti visų gausaus dalyvavimo ir gyvo keliamųjų klausimų svarstymo. Ne tik nuo vadovybės, bet ir nuo pačios lietuvių katalikų visuomenės juk priklauso, ar katalikų kongresas bus gyvas ir dinamiškas veiksnys jos organizuotame gyvenime, ar tik nereikšmingas eilinis susibūrimas ir pasikalbėjimas. Nuo visų priklauso, kad kongresas taptų svarbus ir svarus tiek savo idėjiniu lobiu, tiek ypačiai to lobio paskleidimu gyvenime.

Šitai būtina kiekvienam žinoti. Šituo reikia kiekvienam gyventi. Su šitokiu nusiteikimu reikia ir į kongresą vykti ir ten geriausių sprendimų ieškoti. Klaidinga būtų slėpti, kad Amerikos lietuvių katalikų visuomenė didelių rūpesčių neturėtų. Kad kaikurių negalavimų nematytų. Kad kaikurių nesklandumų nepastebėtų. Pagaliau kad ir energingesnio bei ryžtingenio vadovavimo nepasigestų. Visa tai kongresas turi pamatyti, į visa tai atviromis akimis pažiūrėti ir visiems atvejams tinkamiausius atsakymus rasti.

Tai bus kongreso darbo plotas. Be kongrese daug vietos ras taip pat ir malda. Melstis — tai reiškia bendrauti su pačiu Dievu, išdėstyti jam savo gyvenimo reikalus bei rūpesčius, permaldauti jį už pasitaikančius įžeidimus ,padėkoti už gautąsias gėrybes, išprašyti naujų malonių bei paramos gyvenimui ir t.t. Malda yra labai svarbi katalikų gyvenimo apraiška, todėl ir kongresas bus pradėtas pamaldomis, kurias spalio 8 d. atlaikys prel. J. Balkūnas ir pamokslą pasakys prel. A. Vasys. Spalio 9 d. prel. Ig. Albavičius atlaikys šv. mišias už visus mirusiuosius Federacijos narius. Spalio 10 d. J. E. vysk. V. Brizgys celebruos iškilmingąsias mišias, pamokslą pasakys prel. Pr. Juras. Šventąją valandą Mergelės Marijos garbei šv. Jono katedroje spalio 10 d. po pietų praves prel. B. Urba, pamokslą lietuviškai pasakys J. E. vysk. V. Brizgys, angliškai — prel. J. Balkūnas.

Taigi kongresas savo darbus glaudžiai jungs su malda. Reikia abiejų. Darbai stato gyvenimo rūmus, maldos juos pripildo augštyn keliančios dvasios. Kaip visų kitų katalikų užsimojimų, taip ir kongreso šūkis bus: ora et labora! Melskis ir dirbk!

TORONTO PRISIKĖLIMO

parapijos pradinei statybai jau dedami pamatai. Statybą vykdo ir prižiūri lietuviai inžinieriai. Projekto architektas yra Dr. S. Kudokas. Apšildymo planus paruošė inž. A. Juozapavičius. Pastato dailininku pakviestas T. Valius. Pačią statybą vykdo inž. J. Augustinavičius. Spalio mėn. planuojamas iškilmingas pamatų pašventinimas.

● **Vasario 16 gimnazijos** kapelionu pakviestas iš D. Britanijos ir jau atvyko kun. Dr. L. Gronis.

● **Bern. Brazdžionis** jau visai baigia redaguoti Lietuvių prozos antologiją, kurią leidžia Liet. Spaudos Klubas Chicagoje.

Lietuvių pranciškonų skaičius didėja

Šiais metais įšventinti 3 pranciškonai kunigai išvyko į Washingtoną, D. C. pagilinti teologijos studijų, būtent: T. Paskalis Sabas, iš Philadelphijos, T. Bonaventura Tamoliūnas, iš Amsterdamo, ir T. Gabrielis Baltrušaitis iš Scrantono. Ateinantį pavasarį jie baigs savo studijas ir įsijungs į pranciškonų religinę bei kultūrinę veiklą.

Reikia pažymėti, kad šiais metais nemažas skaičius naujų kandidatų pasirinko kelią, vedantį į kunigystę pranciškonų ordine. Br. Kazimieras Venclovas iš Pittsburgho įstojo į pranciškonų naujokyną. Jis jau buvo baigęs aukštesnę mokyklą. Kitais metais rugpiūčio 15 jis baigs naujokyną ir pradės filosofijos studijas.

Keturi jaunuoliai, baigę šį pavasarį pradžios mokyklas, šį rudenį buvo priimti į pranciškonų aukštesniąją mokyklą Lowell, Mass. Trys iš jų yra nauji ateiviai: Eugenijus Ališauskas iš Brooklyno, Valentinas Baziliauskas iš Worcesterio ir Jonas Sungaila iš Toronto, Kanados, o ketvirtasis Albertas Deriskevičius iš Mahanoy City, Pa., yra gimęs Amerikoje. Taip pat jo tėvai yra čia gimę, bet visi iš jų moka lietuviškai.

Kitais metais baigs aukštesniąją mokyklą Lowell, Mass., šie trys Amerikoje gimę lietuviai: Povilas Valeskis, Martinas Fern ir Dionyzijus Magdich.

Trys pranciškonų klierikai, atlikę šią vasarą naujokyną, pradėjo filosofijos studijas Lowell, Mass. Du iš jų yra nauji ateiviai: Br. Juozas Bacevčius iš Indiana Harbor, Ind., ir Augustas Simanavičius iš Maspeth, N. Y. Trečias iš jų, Antanas Kvederis, iš Pittsburgho, yra gimęs Amerikoje.

Lietuviai pranciškonai reiškia gilią padėką lietuvaitėms seserims — pranciškietėms, kazimierėtėms ir Nukryžiuotojo Jėzaus seserims — už jų nuoširdų apaštalavimą pašaukimų reikalais.

Y.

AR LIETUVIAI TREMTYJE DAR TEBETIKI?

Atkelta iš 3 psl.

lis katalikų bei krikščionių tikrai nei katalikiškai, nei krikščioniškai gyvena. Bet reikia nepamiršti, kad tai įvyksta **ne dėl to, kad Katalikų Bažnyčia neatitiktų šių dienų reikalavimų, bet todėl, kad katalikai nebeatitinka jos reikalavimų.**

Jei kuris katalikas nebetiki Dievą ir nebesilaiko dešimt Dievo įsakymų, tai čia yra kalta ne Kat. Bažnyčia, bet jis pats, kuris nesilaiko jos skelbiamojo mokslo. Tas pats pasakytina ir apie katalikus išdavikus. Jei kuris katalikas išdavė Bažnyčią ir savo tikėjimą, tai jis tai padarė ne dėl to, kad vadovavosi jos skelbiamais principais, bet kaip tik priešingai — jis tai įvykdė, kadangi juos atmetė ir išniekino.

Bažnyčia tik tiek pakeičia žmogų, kiek jis leidžiasi ir nori būti pakeistas. Tas pats pasakytina ir apie tautines bendruomenes. Jei kuri tauta yra atsitolinusi nuo Dievo ir pakrikusi morališkai, tai yra kalta ne Bažnyčia, bet tos tautos nariai, kurie nesinaudojo per Bažnyčią gaunamomis malonėmis, įgalinčiomis šventai gyventi.

★

Iškėlę kai kurias mūsų religinio gyvenimo tremtyje blogybes, palieskime trumpai jo gerąsias puses.

Religinis gyvenimas tremtyje rodo nemaža ir gyvybės ženklų. Kai kur net slepia ugnies ir entuziazmo. Tad ir sustokime ties tais veiksniais, kurie tremtyje palaiko gyvą religinę dvasią.

Visais laikais ir visose tautose religinį gyvenimą palaiko ir kursto Dievo malonės vaikai.

Tas pats yra ir pas mus. Dievo vaikų skaičius nėra didelis tremtyje, bet dėl to neprivalome nusiminti. Kai Dievas panori, jis ir su dvylika nemokytų žvejų atverčia pasaulį.

Bet koks yra šitų mūsų brolių nusistatymas bei laikysena tautos atžvilgiu?

Visų pirma, būdami ištikimi katalikiškajai lietuvių tautos tradicijai, jie stengiasi sujungti savo gyvenime ir veikime lietuviškosios individualybės formas su katalikiškojo tikėjimo turiniu. Kitaip sakant, jie nori

lietuviškąją prigimtį pakelti į antgamtinio gyvenimo aukštumas.

Taigi, tikslas, kurio jie siekia, yra tas pats, kurį nurodė Kristus ir kurį amžių bėgyje vienokiu ar kitokiu būdu įgyvendino šventieji. Ir tuo keliu eidami, jie kuria taip pat ir kulturines vertybes. Tuo būdu jie stengiasi gyventi pilnutinį gyvenimą, kuris apjungia ir žmogiškąją prigimtį ir dieviškąją malonę.

Kartą pasisakę už šį Kristaus nurodytąjį idealą, jie pasisako ir už Kat. Bažnyčią, kaip aukščiausią autoritetą tikėjimo ir dorovės srityse. Aišku, čia jie neišsiskiria iš kitų tikinčiųjų. Juk kiekvienas katalikas nusilenkia Kat. Bažnyčios autoritetui. Tačiau nuo kitų jie skiriasi tuo, kad jie nepasitenkina katalikų tikėjimo išpažinimu bei Bažnyčios autoriteto pripažinimu, bet taip pat žadina šitokią katalikybės sąmonę religiškai miegančių lietuvių sąmonėje.

Tą tikėjimo ugnį, kurią nešioja savyje, jie stengiasi perteikti visai bendruomenei.

Taigi, jie yra tremties apaštalai.

Jų įtakos dydis visuomenei priklauso nuo to, kiek jie patys yra pasirinktąjį idealą realizavę savo gyvenime, ir nuo pasiaukojimo, kurį parodo apaštalaudami.

Išpažįstamasis tikėjimas yra tiek gyvas bendruomenėje, kiek jo pagrindinės tiesos bei doroviniai reikalavimai yra gyvi ir tvirti bendruomenės apaštalų sąmonėje.

Red. prierašas. Klausimas labai svarbus, kur link eina lietuvio tremtyje dvasinis gyvenimas. Tačiau šiandien vargiai begalima visų kraštų lietuvius vertinti vienodai. Skirtini bent dvejopi. Tie, kurie gyvena kompaktiškesne mase, bendruomenėm, tie lengviau išlieka, kokie buvę Lietuvoje; tarp jų pastebima net augant religinį sąmoningumą ir praktiką. Kurie atsidūrė vieniši tarp nelietuvių, labiau pasiduoda jų įtakai ir religiniu atžvilgiu. Antra, pastebimi pasisakymai prieš religiją dar nereikia laikyti ženklu, kad šių žmonių priešreliginiai nusiteikimai dabar stiprėja. Jie tokie buvo ir Lietuvoje; tik aplinkos įtakoje jie varžėsi ir dengėsi, o dabar tik pasirodo tokie, kokie jie buvo ir yra iš tikrųjų.

Patikslinimas

Darbininko 63 nr. straipsny "Ateitininkijos vadai", minint prof. K. Pakštą, parašyta, kad jis Amerikon atvykęs 1938 m. Iš tikrųjų K. Pakštas Amerikon atvyko 1939 metų vasarą, Kalifornijos universiteto pakviestas dėstyti specialiam Centro Europos politinės geografijos kursui.

Liet. enciklopedijos III t. sulaukus

. Lietuvių Enciklopedijos III tomas prasideda žodžiu Birulė (aguoniečių šeimos vaistažolė) ir baigiasi žodžiu Chromotipija (spausdinimas keliomis spalvomis). Visas tomas apima 543 puslapius.

Palyginus su Lietuviškąja Enciklopedija, kuri buvo dar Nepriklausomoje Lietuvoje leista, naujoje daug kas sutrumpinta, bet ir daug papildyta. Čia randame atžymėtas jau praėjusio karo pasekmes, kaip pavyzdžiui, bėglius lietuvius Bonnoje (Vokietijoje), Bradforde (Anglijoje) ir k. Plačiau aprašyti Brooklyno, Brocktono, Cambridge, Chicagos lietuviai.

Daug vietos skirta Birutei, Kęstučio antrajai žmonai, ir legendoms bei dainoms apie ją. Gana patraukliai aprašytos bitės, bet, man rodos, perdaug aiškinta bitininkystė (net penkios su puse kolonos).

Trūksta, kaip ir pirmuose dvejuose tomuose, transkripcijos svetimų žodžių ir vardų bei pavardžių. Tai daug vietos neužimtų, o daug kam būtų palengvinimas skirti, pavyzdžiui, Borgese ir Borghese.

Aleksandro Didžiojo žirgas vadinamas Bukefalos, ne Bucefalos (bus-jautus, kefalė — galva). Nežinia, iš kur tos žinios autorius paėmė, kad tas žirgas buvo trakėnų veislės?(

Kun. K. Butkevičius negalėjo Mohileve lankyti kunigų seminarijos, nes jos ten nebuvo; buvo jis Petrapilyje (Mohilevo vyskupijos dvasinė seminarija). Pačiame Mohileve kunigų seminarija buvo tik XVIII amž.

Dr. J. Janauškevičius

ŽEMĖS drebėjimo nualintoje Alžyre naujai modernišai pastatyta pradžios mokykla.

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ
(vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.)
NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją?
Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

Spaudos Atkovojimo 50 metų sukaktuvinis leidinys
LITERATŪROS METRAŠTIS

G A B I J A

JAU SPAUDOJE IR PASIRODYS ŠĮ RUDENĮ

Šioje didžiulėje knygoje su savo naujausia kūryba dalyvauja kelios dešimtys lietuvių rašytojų. Metraštį redaguoja Jonas Aistis ir Stepas Zobarskas. Ši knyga—tai kovojančio ir nepasiduodančio lietuvio atsparos dokumentas. Ši knyga vaizdžiau už viską kalbės apie mūsų tautos teisę turėti savo kalbą, raštą, laisvę ir tikėjimą.

Būkite šios knygos garbės prenumeratoriai—padėkite leidyklai atlikti sunkų šio didžiulio veikalo išleidimo darbą. Prenumerata priimama iki š.m. spalio 15 dienos. Prenumeratorių pavardės bus paskelbtos knygoje. Metraštis bus didelio formato, įrištas drobėje, kainuos $6.00. Prenumeruojant iš anksto—tik $5.00.

Užsakymai ir pinigai siunčiami šiuo adresu:
GABIJA, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Laisvoji Lietuva Brocktone

V. Augustino vaizdai metinėje Brocktono mugėje

— Šiandien Brocktone mugę atidaro, atseit, "ferus", —priminė man sutiktas p. Vaitiekūnas.

— Iš tikrųjų, — sakau jam, — atidaryti bus jau vėlu, tačiau pamatyti pats laikas.

Privažiavus vakarinį Brocktono pakraštį, kur yra didelė aikštė ir pastatai tom metinėm mugėm, pirmiausiai išgirdau

lietuviškas meliodijas.

Mat, lietuviškas kampelis su "bakuže" ir kryžiumi yra prie pat pagrindinių vartų. Čia pat Amerikos ir Lietuvos vėliavos laisvai plevėsuoja. Tuojau prisiminiau, kad pačioje Lietuvoje, prie Dariaus ir Girėno paminklo, Kauno kapinėse, trispalvė vėliava tegalėjo būti slaptai pratiesta. Žinia, ten yra, anot bolševikų, "tikroji laisvė" ir "demokratija"... dėl to nėra laisvės tautom ir jų vėliavom, išskyrus tą kruviną-ją, raudonąją.

"Lietuviška bakužė", kaip brocktoniečiai ją vadina,

yra dailus lietuviškas namelis.

Jis apsodytas eglaitėm. Gaila, kad nėra beržello, taip lietuvių mėgiamo ir apdainuojamo, ąžuolo, uosio... Nenorėčiau tik matyti drebulės: juk tiek daug drebama, kai reikia dolerį kitą Tautos reikalams išleisti. Be to, drebėk prieš kaimynus, drebėk prieš bosus... Vis drebėk!

To lietuviško namelio vidus šiemet buvo

dekoruotas Lietuvos vaizdais.

Norėdamas geriau susigaudyti, paprašiau paaiškinimų P. Viščinio, "Laisvės varpo" skambintojo.

— Brocktono lietuviai, rūpinantis ano meto klebonui kun. J. Švagždžiui, tą namelį pastatė kaip paminklą Dariui ir Girėnui. Dabar juo rūpinasi Brocktono Lietuvių Taryba, kurią sudaro įvairių organizacijų atstovai. Kasmet stengiamasi duoti ką nors naujo. Jau buvo čia surengta lietuviškos tautodailės ir genocido parodos. Šiemet pasiryžome atvaizduoti dvi Lietuvas: laisvąją ir pavergtąją.

Gražiajai, nepriklausomai Lietuvai pavaizduoti

pasirinkome lietuvio fotografo Vytauto Augustino nuotraukas, kurias jis su dideliu vargu išvežė iš Lietuvos ir išsaugojo bombardavimo metu Vokietijoje. Šiai parodai jas spalvomis padengė tremtinys brocktonietis E. Bliudnikas. Čia tamsta matai visą jų seriją. Antai, Klaipėda su gražiuoju Lietuvos pamariu; čia šv. Onos bažnyčia Vilniuje, gotikos stebuklas, kurį Napoleonas norėjęs paimti "ant delno" ir perkelti Paryžiun; čia Trakų pilies griuvėsiai ir Galvės ežeras, kur augo Vytautas Didysis, supliekęs ties Žalgiriu kryžiuočius. Ana ten yra "Anykščių šilelis", vysk. A. Baranausko apdainuotas; teliko iš jo kelios apykreivės pušelės su Puntuku, kuriame iškalti Dariaus ir Girėno bareljefai. O čia yra naujakurio dailioji sodyba, kurią lenkai pamatę vadino "stiklinėle"— tokia švaria ir gražia.

— Prisimenu, — pratariau, — kaip jos kūrėsi ir kaip ano meto žemės ūkio ministeris kun. M. Krupavičius, dabar Vliko pirmininkas, žemės reformos vykdytojas, jas lankė. Kai jį opozicija stipriai puolė ir gąsdino, kad iš žemės reformos nieko neišeis, kad Lietuvos ūkis sugrius, kun. M. Krupavičius kartą pasiėmė prezidentą A. Stulginskį ir

išvyko žiūrėti, kaip naujakuriai statosi.

Kelias buvo dar nelygus, duobėtas. Privažiavus, rasta jau laukai suarti, karvė ganėsi vejoje, žmona ugnį kūrė, o vyras statė trobesius. M. Krupavičius iš susijaudinimo ir pagarbos naujakuriui ranką pabučiavo tardamas: "Ji sukurs naują Lietuvą, laimingą gyventi visiem.

— Tą laimę sugriovė raudonieji, — tarė man aiškintojas P. Viščinis. — Čia mes ir juos pavaizdavome. Matai, tamsta, Lietuvą sugriautą, sodybos išardytos, sudegintos. Va, mūsų sustatyti kryžiai primena išvežtuosius ir nukankintuosius Sibire. Lietuvos vėliava sutrypta, sukruvinta. Lietuvos danguj matomas piautuvas, kurį laiko žiauri bolševiko ranka... Ji pažymėta raidėmis MVD (lietuviškai: Vidaus Reikalų Ministerija). Bolševikų milicija yra žmonių žudytoja ir kankintoja ,o ne tvarkos palaikytoja.

Nuo tų liūdnų vaizdų nuėjome prie

lietuviškųjų drožinių,

audinių ir gintarų.

Kampe stovi didžiulis, kaip kryžius, meniškai išdrožtas laikrodis, prof. J. Končiaus darbas. Jo meistriškos rankos išdrožtos palubės ir stalo lempos. Toliau — gintariniai karoliai ir kitos puošmenos. Tas "lietuviškas auksas" buvo labai seniai ir kitų tautų žinomas, dar prieš Kristaus laikus.

Mačiau dar gražius austinius, tautiniais drabužiais apvilktas lėles, Tamošaitienės langų užuolaidas ir k.

— Nesuspėjau laiku atvykti, — prisipažinau, — ir nepatekau į patį atidarymą. Kokia buvo lietuviškoji programa?

— Atidarymas įvyko 3 val. p.p. Publikos buvo daug. Praėjusi pro vartus, ji buvo sulaikoma lietuviškųjų meliodijų ir pačios lietuviškos sodybos. Čia aikštelėje kalbėjo adv. A. Šalna iš Bostono, Lietuvos garbės konsulas. Jis priminė, kad

Amerikai laisvę iškovoti padėjo iš Lietuvos atvykę Kosciuška ir Pulaskis;

reikia tikėtis, kad ir Lietuvai laisvę susigrąžinti padės demokratinė ir laisvoji Amerika.

Toliau buvo tautiniai šokiai. Gausi **O. Ivaškienės** tautinių šokių grupė žalioje pievelėje sušoko "God bless America", Jonkelį, Kubilą, Kepurinę, Kalvelį, Mikitą ir kt. Paskui lietuviai šoko ir bendroje programoje prieš tūkstantinę minią.

★

Netoli lietuviškos sodybos yra pavilionai

italų, airių, prancūzų.

Pirmiausia užėjau pas italus. Jie išstatė ne parodomuosius ir Italiją vaizduojamuosius eksponatus, bet gaminamas ir parduodamas prekes: porcelano gaminius, namų apyvokos įrankius, mažuosius motociklus, vyną, vaisius. "Airių namai" dar silpnesni: židinys, lopšys, indauja, užuolaidos ir dži-džigo muzika. "Prancūzų namuose" randi minkštus suolus, kėdes, valgomąjį kambarį, gražius paveikslus.

Dar aplankėm "karo kurstytojų" pavilijoną. Čia radom "pakartą" japoną Hileki To-Jo, A. Jodel, W. Keitel, Mussolinį, H. Goeringą, Adolf Hitlerį.

Aplankėm, kaip už 2,985 dol. galima įsigyti "bakužę", nors toli gražu iki lietuviškos. Matėm avelę su marškiniais, karvę su "overkotu", baltaodį indėną ir daug daug kitų dalykų, kaip 611 svarų "tetulę", mergelę su ožkos ir asilės galva ir t.t.

Paroda bus visą savaltę. Verta aplankyti ir naujai atvykusiem ir seniau atkeliavusiem, kuriem lietuviškoji sodyba parodys, kad Lietuva darė pažangą, buvo pasiekusi labai gražios tvarkos. Dabar ta tvarka sugriauta. Nesiduokim parsidavėlių įkalbinėjimams: tu buvai ir būsi tik lietuvis, ir tavo rytą ir vakarą mintis turi skristi į Lietuvą. **Mikas**

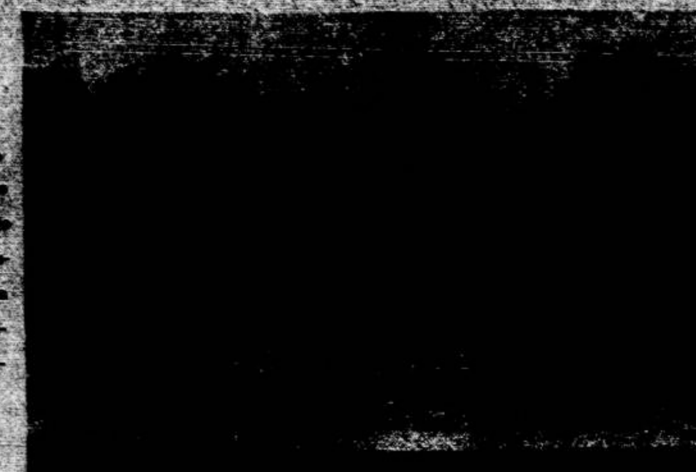

Dariaus ir Girėno paminklas Kauno kapinėse. Paminklo rūsyje buvo išlieta Lietuvos vėliava ir [illegible] šaukimų prieš bolševikus.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šv. Alfonso parapijos mokykla

naujus mokslo metus pradėjo rugsėjo 7 d. Visa mokykla, vaikučiai ir seselės mokytojos, dalyvavo šv. Mišiose 8 val. ryto. Per Mišias giedojo lietuviškai mokyklos choras.

Surašius atvykusius mokinius, rasta 242: 120 berniukų ir 122 mergytės. Taigi šiais metaş mūsų mokykloje bus 18 mokinių daugiau kaip pernai. Mokinių sudėtis tautybės atžvilgiu atrodo šitaip: 133 mokiniai, kurių abu tėvai yra lietuviai (jų tarpe 92 vaikai naujakurių tėvų); 42 mokiniai, kurių tik vienas iš tėvų lietuvis; 67 mokiniai, kurių abu tėvai nelietuviai.

Žiūrint į šiuos skaičius, reikia kai kas pažymėti. Labai miela, kad tėvai lietuviai, kurie savo sūnelius-dukreles pereitais metais siuntė į šv. Alfonso parapijos mokyklą, visi iki vieno tai padarė ir šiais metais. Antra vertus, krinta į akį ne toks mažas nelietuvių tėvų skaičius. Įdomu, kad jų daugumas į mūsų mokyklą atvyksta iš gana tolimų miesto dalių, pravažiuodami pro kelias kitas mokyklas. Tai gražiai parodo, kad net svetimtaučiai labai vertina Šv. Alfonso par. mokyklą. Dėlto sunku suprasti, kad dalis lietuvių tėvų, keli net naujakuriai, savo vaikus leidžia į nelietuvių mokyklas.

Rugsėjo 12 d. per pamaldas, kuriose dalyvauja mūsų mokykla, prel. L. Mendelis, mokyklos globėjas, nuoširdžiais žodžais sveikino seseles mokytojas ir mokinius, pradėjusius naujų mokslo metų darbą, sveikino ir tėvus, kurie vertina savo lietuvišką ir katalikišką mokyklą, kartais net iš labai toli čia savo vaikus siųsdami.

Švč. Vardo draugijos

vyrai, po savo pamaldų bažnyčioje, rugsėjo 12 d. parapijos salėj atliko mėnesinį susirinkimą. Išklausius pranešimų ir apsvarsčius iškeltuosius klausimus, priimta keletas nutarimų. Paskelbtas naujų narių kvietimo vajus. Visi esamieji draugijos nariai prašomi tame vajuje dalyvauti, t. y. ieškoti ir į savo draugiją įtraukti naujų narių. Pranešus, kad Baltimorės arkivyskupija rengia iškilmingą Kristaus Karaliaus pagarbinimą šio miesto sporto stadione, visi nariai paraginti toje iškilmėje dalyvauti ir iš anksto tam ruoštis. Su šiuo susirinkimu baigėsi pereitų metų valdybos laikas, todėl paskelbta, kad ateinančio mėnesio susirinkime bus renkama nauja draugijos valdyba.

Prel. L. Mendelis

rugsėjo 7 d. buvo išvykęs į Bostoną. Ten dalyvavo savo mokslo draugo iš Romos laikų konsekracijoje. Rugsėjo 8 d. jis buvo konsekruotas Bostono vyskupu padėjėju. Šia proga prelatas aplankė ir Nekalto Prasidėjimo Seseris Putnam, Conn. Apžiūrėjo šios vienuolijos visos įstaigas ir pasigėrėjo seselių atliktais darbais ir vykdomais sumanymais. Pasimatė ir su vienuolijos kapelionu kun. St. Yla.

Katalikiškojo jaunimo būrelis

jau seniau prie Šv. Alfonso parapijos įsisteigęs, po atostogų vėl pradėjo savo savaitinius susirinkimus parapijos salėje. Susiėjimai vyksta penktadienio vakarais. Jaunimas pasidalina praėjusios savaitės įspūdžiais, pažaidžia, pasportauja ir pasišoka. Šiuose susiėjimuose viešpatauja šeimyniška, linksma ir maloni nuotaika. Visas parapijos jaunimas kviečiamas šiuose vakaruose dalyvauti. Bûreliui vadovauja kun. J. Antoševski.

Amerikos himno iškilmės

Rugsėjo 14 d. suėjo lygiai 140 metų, ka 1814 metais Anglijos laivynas bombardavo Fort McHenry, gynusį įėjimą į Baltimorės uostą. Tą dieną jaunas patriotas Francis Scott Key, matydamas per bombardavimą apdraskytą kolonijų vėliavą, parašė The Star-Spangled Banner, vėliau tapusį visos Amerikos himnu. Šitie įvykiai paminėti didelėmis iškilmėmis rugsėjo 12 d. Baltimorės uoste ir pačiame Fort McHenry.

Čia tinka priminti, kad jauno poeto rankraštis išliko iki šios dienos. Buvo pavojaus, kad ta brangi Maryland valstybei istorinė liekana bus išvežta už valstybės ribų. Tačiau Mrs. Thomas Courtney Jenkins, kurios vyras yra tiesioginis himno autoriaus giminaitis, tą rankraštį atpirko už $26,428.23 ir padovanojo Marylando Istorijos Draugijai (W. Monument St.). Rankraštis padėtas tarp stiklų, kad nepasiektų oras ir drėgmė. Jis išstatytas viešai. Galima apžiūrėti kasdien. Šiandien rankraštis vertinamas $50,000.00. Apsaugojimui nuo pavogimo, jo padėjimas aprūpintas ypatingais pavojaus signalais. **J. M.**

LAWRENCE ŽINIOS

— Viesulas skaudžiai palietė Lawrence ir jo apylinkes. Išversta arti 600 medžių, nugriautas protestantų bažnyčios bokštas, kuris krito ant Raudonojo Kryžiaus pastato. Griūdamas bokštas išlaužė stogą ir lubas. Daug namų Lawrence apgriauta, Šv. Pranciškaus parapijos klebonijos stogas apdraskytas. "Palangoje" — vasarvietėje Methuen — koplyčios šoninių durų laiptai sugriauti; krintant medžiui apdraskytas stogas. Gražiajame "Palangos" parke išversta apie 30 medžių.

— Nukryžiuotojo seselių rėmėjų iniciatyva iš Lawrence į Brocktoną buvo nuvykęs autobusas į seselių rengiamą pikniką. Grįžtant namo įvyko maža susisiekimo nelaimė ir dėl to buvo pavėluota apie 2 valandas. Lawrence rėmėjų stalas davė virš 200 dolerių pajamų seselių naujosios koplyčios statybai. Daug nuoširdumo ir rūpesčių rengdama išvyką įdėjo rėmėjų būrelio pirmininkė Marijona Pilypienė.

— Mirė Juozas Šešeika, kuris aktyviai dalyvavo kuriant šv. Pranciškaus parapiją 1903 m. Iškilmingai palaidotas rugsėjo 7 d.

— Prel. Pr. Juras grįžo iš Bostono ligoninės namo, jo sveikata taisosi.

— Šv. Pranciškaus parapijos vaikų choras ir suaugusiųjų choras pradėjo darbą.

— Šv. Pranciškaus parapija planuoja ypatingu būdu atžymėti Marijos metų pabaigą, suruošiant akademiją. **V. S.**

WATERBURY, CONN.

Waterburį apleidžia PLB Waterburio apylinkės pirmininkas ir šeštadienio mokyklos vedėjas K. Bagdonas.

K. Bagdonas ir J. Žemaitaitis atpirko New Havene, 3113 Grand Ave. laikrodžių krautuvę. Ten jie taisys laikrodžius, foto aparatus ir kita, o ir daug pigesnėmis kainomis, kaip teko nugirsti, pardavinės deimantus, laikrodžius ir kitas brangenybes.

Būtų gera, kad vietos ir apylinkių lietuviai paremtų jų pirmuosius žingsnius.

Waterburiečiai liūdi, netekę žmogaus, kuris taip sumaniai judino visuomeninio darbo dirvonus, o kartu ir linki naujojoje vietoje sėkmingos darbuotės mūsų kenčiančios tėvynės labui. **K. D.**

IŠ VISUR

● **Prel. Pr. Juras**, Lawrence liet. parapijos klebonas, tiek pasveiko, kad iš ligoninės sugrįžo namo. Ligoninėje jam buvo padaryta sunki operacija.

● **Italija.** Algis Jurevičius baigęs lietuvių saleziečių gimnaziją, įstojo į šv. Kazimiero kolegiją Romoj mokytis į kunigus. Mečys Burba ir Vladas Sabaliauskas du metus mokėsi liet. saleziečių gimnazijoje ir įstojo į saleziečių novicijatą.

● **Cambridge, Mass.** Vietinis Alto skyrius, surinkęs 100 dol. Lietuvos laisvinimo reikalams, pinigus įteikęs Altui, dėkoja visiems aukotojams.

● **Hartford, Conn.** Rugsėjo 19 d. 1 v. p.p. įprastoje vietoje bus pirmas po vasaros atostogų LDS 6-tos kuopos susirinkimas. Nariai prašomi dalyvauti. Yra svarbių reikalų, artėja organizacijos seimas, taip pat bus aptartas ir Conn. apskrities suvažiavimas.

● **Australijoje** Geelongo apylinkės valdyba jau gavo leidimą statytis lietuvių namus. Namams sklypas jau nupirktas.

● **Melbourne, Australijoje,** šaukiamas Australijos lietuvių katalikų organizacijų atstovų, kapelionų ir kat. akcijos darbuotojų suvažiavimas. Jo tikslas apjungti lietuviško katalikiško veikimo planus Australijoje. Suvažiavimas vyks gruodžio 27-28-29 d.d.

● **Australijoje** gyveną lietuviai pageidauja trumpos Lietuvos istorijos. Tokias istorijas ukrainiečiai nemokamai dalina savo tautiečiam.

● **Brazilijoje** tarptautiniame rašytojų kongrese, kuris įvyks Sao Paulo mieste, lietuvius rašytojus atstovaus Venancijus Ališas. Lietuviams žurnalistams ir lietuvių spaudai bei jos įstaigoms tarptautiniame žuralistų kongrese, kuris šaukiamas lapkričio mėn., atstovauti kviečiamas Lietuvos pasiuntinybės Urugvajuje spaudos attache K. Čibiras—Verax.

● **Romoje** statomame filme "Trojos arklys" vieną iš svarbiausių vaidmenų — Pario — atiteko lietuviui Jokūbui Šernui, Lietuvos Nepriklausomybės aktą pasirašusio Šerno sūnui.

Šaukiamas LDS suvažiavimas

Šeštadienį ir sekmadienį, spalio 23 ir 24, šv. Petro Lietuvių parapijoj, So. Boston, Mass., įvyks šv. Juozapo Lietuvių Romos Katalikų Darbininkų Sąjungos (LDS) seimas.

Seimas prasidės iškilmingomis šv. Mišiomis ir pamokslu šeštadienį, spalio 2 3d., 9 val. rytą, Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, W. Fifth Street. Po pamaldų, 10:30 val., prasidės seimo sesijos, bažnyčios svetainėje.

Sekmadienį, spalio 24, 10 val. rytą, Šv. Petro lietuvių par. bažnyčioje bus šv. Mišios už gyvus ir mirusius LDS narius ir pamokslas. Po pietų, 1:30 valandą, bažnyčios svetainėje, seimo sesijos.

Seimo darbotvarkę paskelbsime vėliau.

Kviečiame išrinkti atstovus. LDS apskritys gali išrinkti po du atstovus. Kiekviena kuopa gali išrinkti po vieną atstovą. Kuopos, kurios turi daugiau kaip 10 narių, gali išrinkti po vieną atstovą nuo kiekvienų 10 narių. Atstovai privalo gauti įgaliojimus su valdybos parašais: dvasios vado, pirmininko ir raštininko. Centro valdybos ir garbės nariai gali dalyvauti seime ir be įgaliojimų. Pilnateisiais organizacijos nariais yra garbės nariai, moką mokesnius nariai arba vienas iš mokančio mokesčius nario šeimos narys. Tačiau šeimos nariai turi būti įsirašę į LDS organizaciją. Atstovai atstovauja tik pilnateisiam nariam.

Seimo pirmos dienos vakare įvyks koncertas ir vaidinimas. Programą atliks pakviestas šv. Juozapo lietuvių parapijos choras ir vaidintojai, kompozitoriaus Aleksandro J. Aleksio vadovaujami.

Prašome iš anksto pranešti, kiek ir kas atvyks į seimą ir taip pat siųsti naujus sumanymus organizacijos gerovei LDS Centrui, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

LDS CENTRO VALDYBOS
Dvasios Vadas Kun. Pr. A. Virmauskis
Pirm. Vincas J. Kudirka
Sekr. Antanas F. Kneižys

BALFO DEŠIMTMEČIO

AKADEMIJA - KONCERTAS

įvyks 1954 spalio 17, 4 val. p.p. Webster Hall, New Yorke

Koncerto programą išpildys: Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas

Solistės: Prudencija Bičkienė ir Stasė Daugėlienė

Solistams akompanuos muz. AL. MROZINSKAS

Didžiojo New Yorko ir apylinkių lietuviai maloniai prašomi iškilmėse dalyvauti ir tuo paremti šalpos darbą.

Šokiams gros AD. JEZAVITO orkestras — **NEW YORKO BALFo 10-ČIO MINĖJIMO KOMITETAS**

Toks nesisuka

— Prasivėdinsiu, — nusprendė ponas Toks, — atėjus laisvam savaitgaliui. — Mieste gali visai surūgti.

Nuėjęs į pašiūrę, kuri čia vadinama garažu, ponas Toks įsėdo į automobilį ir pasileido tokiu keliu, kuris vedė už miesto. Kiek pavažiavus, jį pasivijo kita mašina ir norėjo jau lenkti, kai ponas Toks įžiebė kairės sukimosi signalą. Svetima mašina apsiramino ir nuolankiai sekė iš paskos. Tačiau ponas Toks nesisuko nei į kairę nei dešinę. Tada kita mašina neteko kantrybės ir šokterėjusi prasivarė į priekį.

— Norėčiau žinoti, kodėl tamsta nesisuki? — rėkė pravažiuojąs keleivis, iškišęs galvą.

— Sustok, — paaiškinsiu, — atsišaukė ponas Toks.

Abi mašinos pasuko į dešinę ir sustojo.

— Kodėl aš nesisuku? — paklausė ponas Toks jį aplenkusiojo. — Ar tamsta matei kur parašyta, kad aš turiu suktis?

— To niekas lentose nerašo. Bet gi tamsta pats rodei, kad suksies į kairę...

— Taigi, rodžiau. Ar tamsta norėjai, kad nerodyčiau?

— Ne, aš to nenorėjau, aš tik norėjau, kad tamsta suktumeis.

— Žinai, tamsta, visokių žmonių pasitaiko ant kelio, bet tokį, kaip tamsta, esu pirmą kartą sutikęs. Tik pagalvok: aš turėčiau suktis kiekvieną kartą, kai tik kas iš užpakalio privažiuos. Aš niekur nebegalėčiau nuvažiuoti.

— Aš nesakau, kad tamsta turėtum važiuoti, kur nereikia. Bet jei nemanai suktis, tai nerodyk ir signalo.

— Tai pasakė: nerodyk signalo! O kai tamstai pabrauksiu po pačia nosim nerodydamas signalo, kas tada bus?

— Aš tamstos nesuprantu, — rėkė keleivis, — ar dediesi kvailiu? Signalą reikia rodyti bet tuojau kai sukies. Aš laukiau, o tamsta vis nesisukei.

— Žinai ką, mielasis, — kirtosi Toks jau pykdamas,— mes tos kalbos nebaigsime, jei pats nevažiuosi, kur reikia. Aš darau, kas man patinka, o pats daryk, kas tamstai patinka. Nenorėk priversti kiekvieną, kad suktųsi pagal tamstos norą. Tie laikai jau praėjo, kai vienas mostelėdavo ir visi sukdavo į kairę arba į dešinę. Dabar kiekvienas suka, kur jam patinka.

Ponas Toks įsėdo į savo mašiną ir nudūmė priekyje išsižiojusio keleivio.

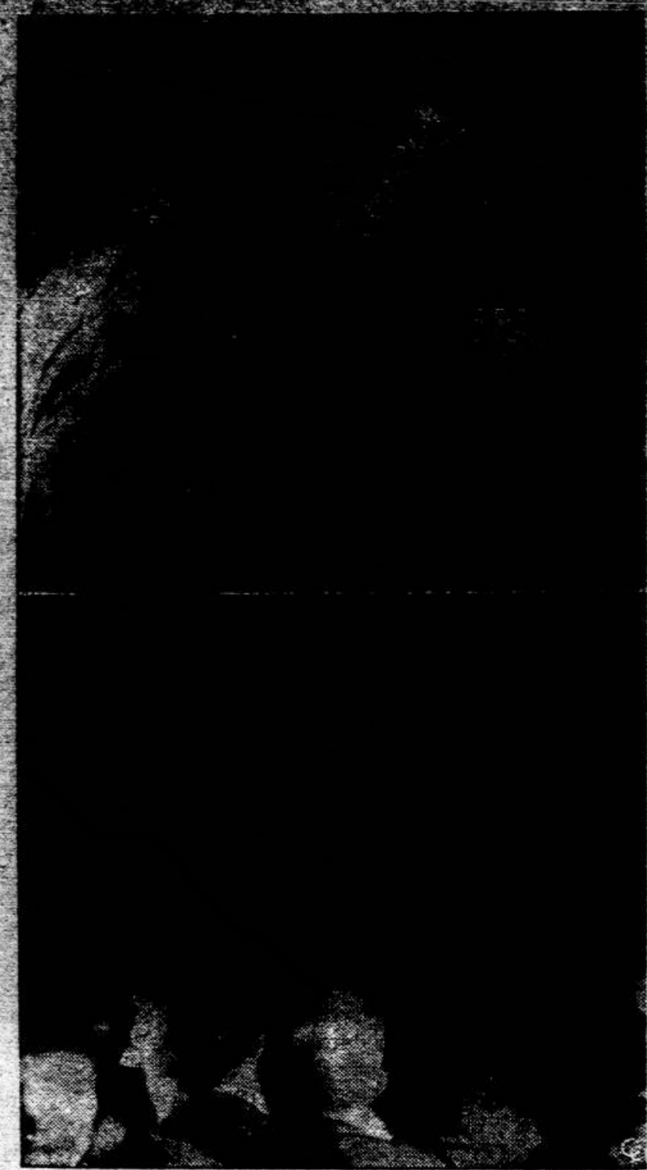

AKIŲ LIGŲ specialistai, suvažiavę į New Yorką, per spalvotą televiziją stebi akies operaciją.

KUNIGŲ PERMAINOS NORWOODE

Kun. Petras Šakalys, mūsų parapijos vikaras, perkeltas į svetimtaučių parapiją Natick, Mass., o jo vieton atkeltas kun. Juozas Svirskas iš Lowell, Mass.

Rugsėjo 5 buvo suruoštos išvykstančiam išleistuvės ir atvykstančiam sutiktuvės. Banketu rūpinosi parapiečiai. Pradėjo kleb. kun. F. Norbutas malda, Al. Kontrimas, akompanuojant V. Kamantauskui, sugiedojo angliškai Tėve mūsų. Komisijos rengimo pirm. V. Kudirka pakvietė vakarui vadovauti B. Kudirką. Kalbas pasakė kleb. kun. F. Norbutas, kun. A. Abračinskas, miesto burmistras H. B. Butters, A. Kulbokaitė, J. Červokas, J. Versiackas, A. Kneižys, I. Ivaškienė, H. Balutis, O. Pazniokaitė, O. Kudirkienė, G. Kakanauskas ir P. Rakauskas.

Meninę programą išpildė dainomis solo A. Kontrimas, pianu palydint V. Kamantauskui. Atatinkamas kalbas pasakė ir dovanas įteikė: tremtinių vardu Ad. Tumas, Šv. Vardo dr-jos — Pr. Kašėta, vyčių, sodaliečių merginų ir moterų — Perednienė. Parapiečių ir dalyvių vardu dovanas įteikė kunigams Šakaliui ir Svirskui V. Kudirka.

Pirmasis žodį tarė kun. J. Svirskas, dėkodamas už dovanas ir pasižadėdamas dirbti iš visų jėgų parapijos ir lietuvybės gerovei.

Kun. P. Šakalys jautriais žodžiais dėkojo klebonui už nuoširdžią paramą ir globą jam esant Norwoode. Taip pat atsisveikino ir su visais parapiečiais ir pareiškė, kad ir svetimtaučių parapijoj būdamas, stengsis neatitrūkti nuo lietuvių.

Kun. P. Šakalys buvo uolus parapijos veikime, susipratęs lietuvis ir aktyvus organizacijų veikėjas. Jo pastangomis Norwoode buvo įkurta jaunųjų vyčių kuopa, ragino vyrus stoti į Šv. Vardo d-ją, mergaites ir moteris į sodalietes bei kitas parapines organizacijas.

Kun. J. Svirskas yra jaunas, pilnas energijos ir ne mažiau darbštus, ypač mėgsta dirbti su jaunimu, o Norwoode yra tikrai gražaus jaunimo.

Abiem kunigam norwoodiškiai linki iš visos širdies gero pasisekimo ir Aukščiausiojo palaimos.

Banketė dalyvavo apie 250 žmonių. Programai ir kalboms pasibaigus, Perednienei skambinant pianu, visi dalyviai kartu su choristais dainavo lietuviškas sutartines. Vakaras prabėgo tikrai darnioj ir lietuviškoj nuotaikoj. **Žvalgas**

ATHOL, MASS.

Petras Adomavičius, buv. Lietuvos Vyr. Tribunolo narys, gyvenąs su žmona Athole sulaukė 75 metu amžiaus. Jis tebedirba fizinį darbą viename vietos fabrike.

LIETUVIŲ K. PAMOKOS PARAPINĖJE MOKYKLOJE

ROCHESTER, N. Y.

Šv. Jurgio liet. parapijos kleb. kun. Jonas Bakšys, praėjusį sekmadienį pranešė, jog šiais mokslo metais liet. parapijos mokykloje lietuvių kalbą mokys pačios seselės mokytojos ir ta proga jis ragino tėvus leisti savo vaikus lietuvių kalbos mokytis. Lietuvių kalba bus mokomaa normalių pamokų metu.

Tautos šventės minėjimas

Rugsėjo 12 d., Liet. Radijo Klubas surengė lietuvių tautos šventės minėjimą. Paskaitą skaitė istorikas Aloyzas Jančys. Susirinkimui vadovavo Pr. Saladžius.

Dainų ir literatūros vakaras

Spalio 9 d., šeštadienį, šv. Jurgio liet. parapijos salėje įvyks dain. Vlados Sabaliauskienės ir rašyt. Jurgio Jankaus dainų ir literatūros vakaras.

Pelnas yra skiriamas liet. vargo mokykloms, Vokietijoj.

Vytautas Beliajus Rochestery

Rugsėjo 12 d. tarptautinių šokių žinovas ir populiarintojas Vyt. Beliajus lankėsi Rochestery ir tarptautiniame institute demonstravo įvairių tautų šokius. Ta proga liet. tautinių šokių grupė surengė Vyt. Beliajui priėmimą. Tautinių šokių vadovas St. Ilgūnas Vyt. Beliajui už populiarinimą liet. tautinių šokių svetimtaučių tarpe įteikė lietuvišką koplytėlę.

Ateitininkų metinė šventė

Spalio m. 26 d. Rochesterio ateitininkai rengia metinę šventę. Šventėn atvyksta S. Sužiedėlis, Ateitininkų Federacijos vadas.

Nauja ateitininkų valdyba

Rugsėjo 11 d. Rochesterio ateitininkai, išklausę dr. Vl. Levičiaus ir stud. Vytauto Babušio pranešimus iš Ateitininkų kongreso, Chicagoje, išsirinko naują valdybą. Valdybon išrinkti: agr. Ona Pupininkienė, Pranas Puidokas, teisin. Ant. Ragelis, dr. A. Stankaitis ir Jurgis Valiukevičius.

Rašyt. Jurgis Jankus bedarbis

Rašyt. Jurgis Jankus, sumažėjus jo darbovietėje darbui, šiomis dienomis buvo atleistas iš darbo. Rašyt. Jurgis Jankus ta proga žada daugiau pašvęsti laiko savo raštam tvarkyti ir rašyti. Šiuo metu jis rengia naują vaikams pasakų knygą.

Bendruomenės choras švenčia sukaktuves

Rochesterio liet. bendruomenės choras šį rudenį švenčia 5 metų sukaktuves. Chorui visą laiką vadovauja varg. P. Armonas ir šiuo metu choro valdybos pirm. Alf. Džiakonas.

Tautinių šokių grupės vadovas St. Ilgūnas. Rochesterio liet. bendruomenės choras ne tik kas sekmadienį gieda liet. parapijos bažnyčioje, bet ir daug koncertuoja Rochesterio mieste svetimtaučių tarpe ir kaimyninėse liet. kolonijose.

L. Spaudos kioske,

kuris yra parapijos pradžios mokyklos raštinėje, šiuo metu galima gauti ne tik pačias naujausias liet. kalba, bet ir seniau išleistas knygas. Taip pat galima gauti Čiurlionio ansamblio ir Budriūno vyrų kvarteto įdainuotas plokšteles.

Alto skyrius išpildė savo kvotą

Rochesterio Alto skyrius šiomis dienomis persiuntė Alto Centrui 1,500 dol. čekį, tuo būdu išpildydamas 1954 metų Lietuvos laisvinimo reikalams kvotą. Reikia pažymėti, jog Rochesterio liet. bendruomenė yra viena iš mažiausių, bet dėka gilaus tautinio susipratimo visais laikais tėvynės laisvinimo reikaluose buvo viena iš pirmaujančių liet. kolonijų.

A. S.

Elizabeth, N. J.

— Nepaprastą sielos pergyvenimą turėjo lankiusieji bažnyčią Šiluvos Marijos tridienio metu. Pamaldas laikė T. Budzeika, MIC. Pradedant šventę iškilmingai buvo atlydėtas iš klebonijos didelis Šiluvos Marijos paveikslas, J. Subačiaus pieštas. Taip pat ir kun. J. Simonaičio iš Lietuvos 1927 m. atgabenta atplaiša akmens, ant kurio pasirodė Marija. Tas devocionalijas nešė sodalietės ir skautės, iškilmingai pasipuošusios. Pašventinus po ilgos procesijos buvo padėti ant altoriaus. Visai tai iškilmei vadovavo kleb. kun. M. Kemėžis. Per visas dienas šimtai lankė pamaldas, įspūdingai ir sutartinai visa bažnyčia giedojo giesmes į Mariją.

— **Skautų stovykloje,** Plymouth, Mass. iš mūsų kolonijos dalyvavo 6 mergaitės ir 8 berniukai. Sugrįžo nepaprastai gerai nusiteikę, ypatingai, kad uraganą teko vandens palapinėse pergyventi.

— Jei kas nori sekmadieniais išgirsti giedant Metropolitano operos artistą **Algirdą Brazį,** tas gali atvykti į Elizabethą, nes jis kas sekmadienį prieš sumą girdimas iš bažnyčios bokštų giedant "Maldavimą", J. Žilevičiaus — solo. smuikui, chorui (parapijos) ir vargonais palydint. Daug žmonių sustoję su malonumu klausi jo gražaus giedojimo. Dar iš bokštų girdima kas sekmadienį "Marija, Marija", ir "Apsaugok Aukščiausis" — Sasnausko jungtinio apie 400 balsų choro su vargonais, o šventoriuje kabo JAV ir Lietuvos vėliavos ir stovi didelis lietuviškais ornamentais išpuoštas kryžius. Elizabetho lietuvių bažnyčia virsta tikra Lietuvos šventove. **—s**

CLEVELAND, OHIO

Radijo Klubo gegužinė, įvykusi rugsėjo 5 d. Karnėnų sodyboje, sutraukė apie 300 svečių. Programą atliko L. Sagio vadovaujama lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė ir skotų šokėjų grupė. Dalyvavo taip pat Kongreso atstovas Benderis, kuris pasakė kalbą. Kaikurie gegužinės momentai buvo nufilmuoti ir bus parodyti per televiziją. Surengdamas gegužinę, klubas kartu baigė ir savo 5 metų sukakties minėjimą. Jam dabar vadovauja valdyba, į kurią įeina J. Stempužis — pirm., B. Auginas — programos vedėjas, Alf. Mikulskis — vicepirm., R. Braziulevičiūtė — sekr. ir A. Laikūnas — iždininkas.

ALRKF kongreso, įvykstančio spalio 8-10 d. Clevelande Carter viešbutyje (East 9 ir Prospect Ave. kampas), rengimo komitetą sudaro: dr. Ad. Damušis — pirm., O. Michaličienė ir Alfr. Yatska — vicepirm., M. Samsonaitė - Liutkuvienė — sekr., Vikt. Palubinskas —ižd., J. Gužauskas ir A. Kasulaitis — iždo globėjai.

Kongreso banketo rengimo komisiją sudaro: O. Michaličienė, M. Cicėnienė, T. Česnienė, Vl. Šukienė, Vl. Palubinskas ir J. Žilionis.

Į kongresą atvykusiais svečiais rūpinsis T. Česnienė, Vl. Šukienė, A. Buknis, J. Gužauskas, J. Sadauskas, A. Tamulionis.

Kongreso programų reikalais rūpinasi Vikt. Palubinskas ir S. Laniauskas.

Kongreso reikalais informacijų teikia U. Jankauskaitė, Pr. Joga ir Alfr. Yatska.

Nauj. parapijos klebonas kun. J. F. Angelaitis yra kongreso rengimo komiteto dvasios vadas. Jo parapijos bažnyčioje vyks ir kongreso pamaldos.

Ateitininkų Federacijos kongrese, įvykusiame rugsėjo 4 ir 5 d. Chicagoje, dalyvavo gausus ir Clevelando ateitininkų sendraugių, studentų bei moksleivių būrys. Daugelis turėjo ir aktyvių pareigų: dr. Ad. Damušis bendrajame posėdy reikšmingai kalbėjo apie gyvuosius ateitininkų uždavinius, į nutarimų komisiją įėjo A. Kasulaitis, St. Barzdukas, E. Golšanskienė, S. Laniauskas ir Vikt. Palubinskas ir kt. Clevelando ateitininkai grįžo kongresu patenkinti. Visi suvažinėjo laimingai, tik į B. Graužinio mašiną pačioj Chicagoj įvažiavo neatsargus kitos mašinos vairuotojas ir taip ją sužalojo, kad reikėjo Chicagoj palikti taisyti.

Paskutinėmis savaitėmis įvyko kelios vestuvės, atkreipusios didesnį lietuvių visuomenės dėmesį nei paprastai. Rugpjūčio 21 d. šv. Jurgio bažnyčioj susituokė N. Vedegytė ir Vl. Palubinskas, abu ateitininkai ir veiklūs liet. bendruomenės nariai. Vestuvių pokyly dalyvavo daug svečių, buvo pasakyta gražių kalbų, sudainuota daug dainų, palinkėta daug laimės ir sėkmės. Rugsėjo 4 d. taip pat šv. Jurgio bažnyčioj Rita Malinauskaitė, A. ir Igno Malinauskų duktė, susituokė su A. Neitu Hammériu. Pagaliau kažkur New Yorke rugsėjo 4 d. žiedus sumainė ir klivlendiečiai Ir. Žilinskaitė bei žinomasis pianistas Andrius Kuprevičius.

Po vasaros atostogų rugsėjo 12 d. vėl pradėjo posėdžiauti Bendruomenės apylinkės valdybos iniciatyvos sudaryta komisija lietuvių spaudos atgavimo 50 metų sukakčiai paminėti. Kaip žinome, šiai sukakčiai paminėti Clevelande skiriamas visas spalio mėnuo.

Rugsėjo 6 d. daugelis mokyklų pradėjo naujuosius mokslo metus. Prie knygų vėl atsisėdo ir mūsų, lietuvių, vaikai. Angliškos knygos sunkumų nesudaro, o kaip bus su lietuvišku švietimu?

Norį pateikti "Darbininkui" žinių, prašomi paskambinti tel. HE 2-0196. **StP**

Reikalingas vargonininkas

Amerikiečių par. lietuvis klebonas ieško vargonininko prityrusio organizuoti ir vadovauti chorui. Buvęs DP priimtinas. Turės suorganizuoti CYO chorą, vargonuoti sekmadieniais per dvejas skaitytas mišias, reikalui esant per laidotuves ir jungtuves, ir per metus paruošti kelis koncertus. Apmokamas butas, užtikrintas lengvas ir švarus darbas popieriaus fabrike su mėn. atlyginimu $250.00, plus po $5 už laidotuves ir jungtuves (vadovybė išleidžia nuo darbo). Jei vedęs, žmona, šeimininkaudama kelias valandas klebonijoj, gauna mėn. $50. Parapijoj per 300 šeimų, vargonai ir pianas geri. Vieta gera pastoviai įsikurti. Rašyti: **Rev. J. C. Dakinevičius,** St. Joseph's Church, **Box 36, Ferndale, Wash.**

STOUGHTON, MASS.

— Išgyvenęs beveik keturius metus, lie[illegible] 4 d. apleido Stoughtoną K[illegible] Milkovaitis ir su šeima persikėlė gyventi į Chicagą. K. Milkovaitis rašinėdavo į laikraščius, buvo "Darbininko" skaitytojas, ir šį tą parašydavo. Dalyvavo "Draugo" literatūros konkurse, tik A. Landsbergis jį nukonkuravo. Jis buvo vienas pirmųjų mokytojų lietuviškoje šeštadienio mokykloje. Jo dukrelė lankė seselių mokyklą ir buvo viena iš pirmųjų. Ji lankė ir lietuvišką mokyklą. Stoughtoniečiai linki jam rasti gerą darbą ir draugų!

Brocktono seselių piknike

jau antri metai turėjom savo aukų stalą. Tiesa, jis buvo labai kuklutis, palyginus su kitų kolonijų stalais, bet triūso ir geros valios parodyta daug. Šiemet prie to stalo dirbo ir aukojo: J. Overkienė 1 dol., Jurgučiai — 2 dol., Mrs. M. Revnoff — 2 dol., M. Mickūnas 1 dol., T. Lukas — 1,50 dol., A. Vasilevičienė 1 dol., Simonavičienė — 1 dol., Mrs. Green — 0,5 dol., Julia Strimaitienės — 0,5 dol., G. Svirnelienė — 0,5 dol., St. Lisauskienė — 0,5 dol. Antulioniai paaukojo keletą dirbtinių gėlių ir porą apatinukų bei nylyn kojinės. Šulnelį sutvarkė ir aštuonias valandas pardavinėjo P. Savickienė; jai padėjo Banevičiūtė ir Chenčiūtė.

Praėjęs uraganas

palietė ir Stoughtoną. Sugriovė keletą vištininkų, apdraskė stogus, šimtus storiausių medžių išvertė. Žmonės buvo visai atskirti nuo pasaulio; beveik pusantros savaitės nebuvo telefono, elektros, radijo, televizijos. **Mk.**

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJ GAUNAMI

Šie "Lietuvių Dienų" leidiniai:

Amerikos Lietuvių Vardynas,
visų žymesniųjų lietuvių biografijos. 279 d. p. $5.00
įrišta — $7.00

Varpai skamba,
Stasio Būdavo apysaka, papiginta $1.50

Crosses,
V. Ramono, angliškas vertimas romano "Kryžiai"; graži dovana angliškai kalbantiems mūsų bičiuliams; 329 p., gražiai įrišta su iliustracijomis S. Makarevičiaus — $4.00

Chicago, Ill.

TELEPHONE:
DEARBORN 2-0819
TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD TAKER

Help Wanted Male

WANTED AT ONCE!
CANDY MAKER
EXPERIENCED
Starch room—Specialist on cream work with knowledge of Mogul
Top wages to top man
Must speak and understand English. Apply now!
Sisco Hamilton Co.
514 S. Loomis
Phone MOnroe 6-7034

Real Estate

ASSUMPTION PARAPIJOJ
(tik 6 likę)
5 kambarių plytiniai namai
Po visais rūsys, orinis aliejum šildymas, beržinės durys ir kabinetai, plastinės gumos sienos, keraminės tile grindys vonioje, rūbams spintos.
F.H.A. statyti ir finansuoti
Įmokėti tereikia tik $3,500
Veteranams tik $1,000
Edw. Liljeros—WA 8-6262
Arba užeik į
WALLS and MATTERA
12003 So. Halsted — WA 8-0880
Modelio namas
12612 So. Harvard

DISPLAY

ALUMINUM COMBINATIONS
Old Fashioned Storm Windows and Screens - Fiber Ions Awning
Combination Doors wood and aluminum
Daily 8 A.M. to 5:30 P.M.
FREE ESTIMATES
FUlton 5-7275
SCHREI'S
Screen Service
14325 WESTERN AVE.
BLUE ISLAND, ILL.

Help wanted Female

JAUNOM MOTERIM DĖMESIO!!
Čia gera proga tapti registruota slauge
PRIPAŽINTA SLAUGIŲ MOKYKLA
Reikalaujamas amžius tarp 17 ir 30 metų; turi būti baigusios 4 metų High School kursą. Mokslas, knygos, uniformos, išlaikymas ir kitos išlaidos nekainuoja priimtom studentėm į rugsėjo klasę. Modernūs mokslo kambariai, dietos ir chemijos laboratorijos ir naujausia biblioteka studentėm leidžiama naudotis naujam slaugių name. Rašyti:
Darbininkas News
BOX P 100 — 10 W. MONROE, CHICAGO 3, ILL.

SPORTAS

Veda A. [illegible]

Prošvaistės ir šešėliai Lietuvių Sporto Klubo

Po nesėkmingos išvykos į IV lietuvių sporto žaidynes Toronte (apie žaidynes ir New Yorko sportininkų pasiekimus bei pralaimėjimus parašysiu sekantį kartą plačiau) mūsų futbolo net keturios vienuolikės išėjo išbandyti jėgas su stipriaisiais German Ungariana.

Kas labiausiai mane (tikiu i daugelį lietuvių žiūrovų) nustebino ir pradžiugino tai jaunučių vienuolikė. Tvarkingom geltonai žaliom uniformom pasipuošę ,pirmą kartą New Yorke, o gal net visoje Amerikoje, į aikštę išbėga mūsų mažieji: Švalbonas, E. Remėza, Žukas, Krušinskas, trys broliai Nemickai, R. Klivečka, Reventas, Budreckas, Kirkyla. Daug kas tikėjosi pamatyti betikslį kamuolio daužymą, vaikišką žaidimą, tačiau jaunučiai žiūrovus maloniai nustebino parodydami darnų, kartais net kombinuotą žaidimą. Džiugu, kad jaunųjų tėveliai suprato sporto klubo tikslą, išauginti jaunąją kartą sveiką kūnu ir siela. Nenuilstamas jaunučių vadovas Jonas Klivečka gali tikrai džiaugtis savo darbo vaisiais. Jo paaukoti laisvalaikiai jaunučių paruošimui artimoj ateity klubo vienuolikėms duos pastebimos naudos — naujų ,rūpestingai paruoštų žaidikų, kurie pakeis jau savo pareigas atlikusius senuosius. Klivečka jaunučių paruošimą ėmė ne paviršutiniai, bet iš pačių pagrindų. Žinodamas, kad sunkesnės sportinės mankštos, bei įtemptos rungtynės reikalauja daug jėgų, jis kreipėsi į dr. Paprocką, kuris jau antri metai sezono pradžioje ir pabaigoje patikrina jaunučių sveikatą. Lietuvių Sporto Klubo vadovybė nuoširdžiai dėkoja dr. V. Paprockui, kuris savo brangų laiką skiria jaunųjų sveikatai tikrinti.

Ir štai tie mažieji lietuviukai, pirmą kartą išėję į aikštę atsilaikė prieš "senus jaunučius" German Ungarians ir Rimo Klivečkos įvarčiu išsikovojo lygiąsias 1-1. Jaunučių debiutą reikia laikyti visapusiškai pavykusiu. Jei dar atsirastų Klivečkai ir dr. Paprockui pagelbininkų jaunučių vienuolikę tinkamai paruošti (t.y. visus mažiukus aprūpinti tinkamais batukais ir t.t.), malonėkit ateiti į vykstančias lietuvių rungtynes ir pasimatykit su klubo vadovybe.

Jaunučių gero žaidimo paskatinti malonią staigmeną iškrėtė ir mūsų didieji mažiukai — jauniai, kurie įveikė stiprius German Ungarians jaunius 2-1.

Jauniems nenusileido ir antroji vienuolikė, kuri žiauriai sutriuškino GU rezervus 4-1. [illegible] "ziauriai", nes [illegible] vienuolikėje žaidė net keturi pirmos vienuolikės žaidikai. Visus tris įvarčius (vieną už kitą gražesnius) pasiekė jaunių vienuolikės atstovas Kazys Remėza.

Pirmoji vienuolikė nesugebėjo pasekti jaunųjų pavyzdžiu ir pralaimėjo aikštės šeimininkams 4—0. Vienuolikės sudėtyje jau nesimatė vartininko Vitols, kurį pakeitė naujasis O'Brian. Pastarasis, futbolo specialistų nuomone, greitu laiku įsijungs tinkamai į vienuolikės dvasią ir bus tinkamas Vitols pakaitas.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Pasaulio pirmenybės, kurios vyksta Olandijoje, išryškino 12 valstybių, kurios įeina į p-bių baigmę ,būtent, po 3 iš kiekvienos grupės: Sovietų Rusija, Olandija, Islandija iš pirmos grupės, Argentina, Bulgarija, Čekoslovakija iš antros, Izraelis, Švedija, Jugoslavija iš trečios ir Vengrija, V. Vokietija, Anglija iš ketvirtos. Kitos 14 valstybių rungsis paguodos rate.

Kanados grupėj stovis toks: Argentina 14 taškų, Bulgarija ir Čekoslovakija po 13½, Kanada 10, Italija 7½ ir Airija 1½. Kanados komandoje dalyvauja mūsų meisteris Povilas Vaitonis. Kanada sulošė šitaip:

(nukelta į 8 psl.)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CONATY and JONES

[illegible]

[illegible] DENGIA STOGUS

[illegible]

[illegible] Barrett [illegible]

[illegible]

CEMENTO, VANDENS IZOLIACIJA

Ir [illegible] dažymas atliekamas. Darbas apdraustas leidimu ir apdraustas.

MA 4-[illegible]

KIEMO—PASTOGIŲ DARBAI

Išvalomi rūsiai, [illegible] išvežamos, cemento darbai bei kiti pataisymai atliekami.

Marciano — PR [illegible]

SCHOOLS

GILBERT SCHOOL

Ideal for slow learners. Elementary & High School grades. Emphasis on Reading. Writing. Arith. Individual instruction & progress. Finest experienced teachers. Approved by Bd. of Ed. Also part time tutoring and reading Clinic.

129 Montague Str. Bklyn.
UL 8-8825

Georgian Court College

LAKEWOOD, NEW JERSEY
Pilnai pripažinta liberalinių mokslų moterų kolegija
Vadovauja
SISTERS OF MERCY
Per 4 metus galima gauti B. A. ir B. S. laipsnius mene ir moksle.
Dėstoma menas, muzika, biznio administraciją, namų ekonomiką, parengimas mokytojauti primary ir secondary mokyklose.
Parengiamasis kursas medicinai, teisei, dietistikai, prekybai, visuomeninei darbuotei, žurnalizmui ir personalo vadovavimui.

DISPLAY

TOMS CARPENTRY
All kinds of
Carpentry Work
ATTICS - BASEMENTS
Portches - Jalousies
Rockville Center 4-4682

BUS. SERVICE

SAUK GL. 2-0322
greitam, maloniam, sekmingam
TV PATAISYMUI
Sterner & Le Blanc
245 Jewett Ave.
PORT RICHMOND, S. I.

T. V. SERVICE

TV TAISYMAS
ligi 10 P. M.
$3.00 plus atskirai dalys
GE 8-7430

ANY TELEVISION SET EXPERTLY REPAIRED
Day or Night
Strictly guaranteed in writing
B & Z TELEVISION CO.
73—75 Clinton St.
GI 2-6344 Stapelton, Staten Island

A FREE TV JOB!
If Work and Prices Fail to Satisfy
How Can You Possibly Lose?
Written Guar. on All Jobs
Immediate Service. Brooklyn only
EVEREADY TV
317 40th St., B'klyn
24 HRS Sun. Daily SO 8-5559

MASSAGE

SCHOOL FOR MASSAGE
and Allied Subjects
Anatomy, Physiology, Hygiene, Medical Ethics, Orthopedics, Massage, Hydro and Corrective Gymnastics . Day, Eve. Clinical
N. Y. State Licensed
SWEDISH INSTITUTE
practice at leading hospitals
17 E. 59th St., N. Y. 22.
EL 5-4565

REAL ESTATE

CONEY ISLAND W. 28 St. 3 Family Brick-Oil. Near Park, Beach, Shopping, Schools. Good income from Basement, Decontroled 5½ Room Apt & 6½ Room Apt. for Buyer. Principals only.
ES 6-9211

WILLISTON PARK—Corner, excellent condition. 8 rms, screened portch, double garage. G. E. oil hot water heat. Easily converted professional use or two family. Five blocks railroad, bus, stores, $18,000.—
Pioneer 6-3626

GLENDALE — LIBERTY PARK
1 family detached, 6 rooms. Finished attic. Oil heat, Garage. Private drive. Large rooms. Many extras.
HE 3-9400

BAYSIDE GABLES—$35,000
6 kambarių ranch, statytas prieš 2 m. Plotis 80x120; 2 auto garažas, 2 vonios HW aliejum šildymas, visos sienos kilimu muštos, elektrinė virtuvė.
Savininkas BA 5-4364

LAKE TRUESDALE— So. Salem. Prie ežero parduodama žemės sklypas, priekis 100' pločio, toliau 250, nuo NYC 48 myl., vieta privati rezidencinė. Kaina $60 už priekio pd.
AS 4-5061, savaitės dienoms, 7-8 P.M. Kreiptis betarpiai.

JAMAICA HILL — Puikus koloninis namas, maloniojoj aplinkoj, 5 kambarių (pradžioj 6), saulės kambarys, gazu šildomas, 2 auto garažas, plotis 40x100, 3 blokai nuo požeminio tr., $17,500. Kreiptis privačiai
RE 9-0070

Forest Hills
KOLONINIO TIPO STUCCO NAMAS
Norintiems pietinės atmosferos patogaus gyvenimo, 4 dideli miegamieji kambariai, 2½ vonios (1 Hollywood), didelė moderni virtuvė, erdvūs gyvenamieji ir valgomasis, židinys, dvigubas garažas, bloko kampe, aliejum šildomas, visi priedai. Prašo $32,500. Kreiptis betarpiai BO 8-[illegible]

BUS. OPPORTUNITY

FREEPORT, L. I.
BEAUTY SHOP, established 10 yrs. [illegible] development; cheap rent.
[illegible]

FULLY EQUIPPED
[illegible] CAR BODY SHOP
Bear Machine, Chassis Straightener
3 offices, must sacrafice—$5000
MO 5-[illegible]

[illegible]-GROCERY — Very good business. Rent $50, 5 yr lease. Est. 20 yrs. $1000 week guaranteed. Retiring because of illness.
[illegible]—102 Ave. Ozone Park, L. I.
VI 8-1794

WATCH REPAIR
Well Equipped.
Small 2 Rooms in Rear. Rent $40.
Price $600.
212 E. 122 St.
LE 4-0032

LUNCH TRUCK
Fully Equipped
Gas Running Water
No Reasonable Offer Refused
80-30 Queens Blvd. Elmhurst, L. I.
(Cor. 57th Ave.)

TRACTORS - TRAILERS
For Sale With Work
Red Line Furniture Carriers
108 North 5th St., Brooklyn
EV 4-2713

LAUNDRIES (2) AUTOMATIC MODERN — Fully equipped, Est. more than 5 years. Will sell seperately. Principals only.
1796 East Tremont Ave. Bx, N.Y.
2150 Starling Ave. Bx, N.Y.
TA 2-5428

UMBRELLA STORE
And Repairing
LONG ESTABLISHED —
GOOD TERMS — $10,000
CH 3-6343

BUTCHER SHOP—
GROCERY SHOP
Low Rent — Good Income
Long Established
WESTCHESTER
MO 8-3990

Queens, L. I.
DAŽŲ, SIENOM. POPIERIŲ KRAUTUVĖ siuloma. Dažymo sutartys siekia $33,000, aukojantis nuleidžiama $8,900. Sutinkama ratomis. Biznio kaina su 6 kamb. gyvenamu namu virš karutuvės $24,000. Bus atsižvelgta į nuomą.
200-14 Hollis Ave., Hollis, L. I.

— PARDUODAMA —
LAUNDRETTE — Biznis eina gerai, aplinkumoj statomi dideli namai; 15 mašinų, 2 džiovyklos, 1 dėmėm išimti. Nuoma nebrangi.
YO 9-8854

KAINOS VERČIA PIRKTI
kombinuotų vėjo ir rėtelio aliuminiaus langų ir durų, Jalousie langų ir durų krautuvę. Krautuvė pagrindinėj biznio gatvėj Queens. Partneris pasitraukia, aš kitur interesuojuosi. Pradžiai $1,000 pakanka. Skambinti rytais —
HO 4-2069

RASMENŲ PARDUOTUVĖ
su fontanu ir užkandinė parduodama pigiausiomis sąlygomis. Dėl ligos turi likviduoti. Rašyti —
Box S14, Room 830, 11 W. 42, NYC.

CARL'S AUTO TAISYMO DIRBTUVĖ
parduodama
Gera vieta—Geros pajamos
213-09 Northern Blvd.
BAYSIDE, L. I.
BA 9-5246

PARDUODAM NAMUS

[illegible]—Woodhaven, Richmond [illegible]. Taipgi išnuomojame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS
REAL ESTATE & INSURANCE
8656 [illegible] Street, Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 7-1896

DISPLAY

GENERAL CONTRACTOR
MASON & CARPENTRY
All Violations
Removed
D. S. TIMO —
MA 2-[illegible]

ATTICS, CELLAR CLEANING
Rubbish Removal, Light Moving
Freight. Contract.
MARTINO
1030 [illegible] St. Brooklyn
MA 2-9126

JOHN ESPOSITO
MEMORIALS
Opposite St. Charles Cemetary
Wellwood Ave., Pinelawn, L. I.
Factory and Showyard
58-25 Brown Pl., Maspeth, L. I.
NEwtown 9-1220
FArmingdale 2-2921

BUS. OPPORTUNITY

KANKINĖ SKALBYKLA — IŠVAŽINĖJIMAS
su GMC 1953 ½ tono trku—3 kambariai, netoli parduotuvių. Bizniu verstis pamokysim.
SERVE-U-WELL LAUNDRY
201 Schenectady Ave. Brooklyn
PR 4-3170

BUS. REPAIRS

CARPENTER
Alterations now—low cost.
Bath rooms, Kitchens modernized, Basements finished, Portches enclosed, Cedar Closets, Celotex ceilings — FHA financed.
TE 1-4290

MOV. - TRUCKING

P & D EXPRESS
MOVING - HAULING
Nothing Too Small
24 Hr Service Law Rates
Call TW 8-3981

CONTRACTORS

THOROSEAL AND WATERPLUG
Stop water and dampness in Cellars and Buildings.
Free Literature.
DE PALMA CONCRETE CO.
257 Simonson Ave. Staten Island 3, N. Y.
GI 2-9607

RESORTS

SMALL CATHOLIC HOTEL
MT. SINAI, L. I.
Catering to the care of elderly people. Beautiful surroundings overlooking L. I. Sound, permanent or summer accomodations, excellent care. Rates reasonable. 60 miles from N. Y. City. Here Mother ar Dad enjoy the homely comforts so necessary to elderly folks.
Box 178, Mt. Sinai,
G. T. CRAWFORD, Mgr.
Tel.: Port Jefferson 8-0665

[illegible]
FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. South Boston 8-2[illegible]

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOuth Boston 8-2[illegible]

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija.
Tel. Virginia 7-4499

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Beuford Ave.
Brooklyn, N. Y.

PARSTUPAS

Parstupo šaknys jau buvo žinomos ir vartojamos kaipo gyduolė nuo Hippocrito laikų, nuo plaučių ligų, nuo širdies nesveikumų, nuo sunkių skaudėjimų po krūtine ir skreplevimų; kiti sako Parstupo šaknys gerai nuo šalčių, kosulio ir reumatiškų skausmų, ir suvalninimo k i e t ų vidurių. Prisiųskite mums $1.00, tai mes prisiųsime jums kvoterį svaro Parstupo šaknų. O jeigu norite COD, tai bus $1.25; į Kanadą irgi yra $1.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

Ar skaitai Darbininką?

Skaitykite ir platinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį"!

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

EXTRA DIVIDEND
LATEST QUARTERLY
INTEREST — DIVIDEND
(OCTOBER 1, 1954)
2½% Per Year
Plus Extra ¼% Per Year
DEPOSITS MADE ON OR BEFORE OCTOBER 15 WILL DRAW INTEREST FROM OCTBER 1, 1954
THE Kings County SAVINGS BANK
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to $10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

NOW IS THE TIME TO FIX UP, PAINT UP, CLEAN UP

Have you checked your home lately to see if it needs repairing, remodelling, painting etc. Cold weather is on the way and it's time to check your home from roof to basement. The following concerns pledge to serve you with the best services and materials at the lowest cost to you. Call the nearest one to you today!

ROCKAWAY PARK HOTEL
Indorsed by Chamber of Commerce — OPEN ALL YEAR — Indorsed by Former Congressman William F. Brunner
Live in Rockaway all year round at our reduced winter rates. Especially suited for retired and business people. Full hotel facilities. Television, recreation room, enclosed sundeck, all rooms with running water; bath and kitchen facilities available. Rates from $12.60 week. For information and reservations call BElle Harbor 5-0469
[illegible] BEACH 116th STREET ROCKAWAY PARK, N. Y.

Tel. APplegate 7-0349
TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS
BANGA
340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).
Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
Kabaretas
VYT. BELECKAS, savininkas

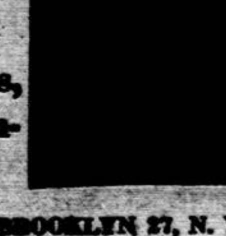

Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV [illegible] (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Tėv. Vyt. Balčiūnas, OFM

nuvykęs iš Vokietijos į Australiją su pirmais tremtiniais, rugsėjo 16 "Saturnia" laivu atvyko į New Yorką. Amerikoje jis įsijungs į lietuvių pranciškonų provinciją.

Šeštadieninėj mokykloj,

rugsėjo 18 prasideda mokslas. Visi buvusieji ir naujieji mokiniai minėtą dieną susirenka 8:45 v. r. Apreiškimo par. mokyklos patalpose.

Apreiškimo par. piknikas

sekmadienį, rugsėjo 19 d., bus parapijos abejose salėse ir mokyklos aikštėje. Pradžia 2 val. p.p. Joe Thomas orkestras pradės groti šokiams 6 v.v. Prieš tai bus duodama plokštelių muzika. Bus renkama parapijos karališkoji šeima. Parapijos kunigai nuoširdžiai kviečia visus parapijiečius ir svečius atvykti į pikniką.

Pradėjo mokslą

Pirmadienį, rugsėjo 13 d. Apreiškimo par. mokykla pradėjo naujus mokslo metus. Kleb. kun. N. Pakalnis 8 val. atlaikė mišias mokinių intencija. Bažnyčia buvo pilna mokinių ir mokinių tėvų. Šiuo metu mokykloje yra 507 mokiniai.

Spaudos atgavimo minėjimą

rugsėjo 26 rengia LB New Yorko Apygardos Kultūros Taryba. Minėjimas-koncertas įvyks Brooklyn Museum salėje. Programoje dalyvauja operos solistė V. Januškaitė, pianistas A. Mrozinskas ir muz. J. Stankūno vedamas choras. Programa bus transliuojama per radiją, prasidės 2 vl. p.p. Įėjimas nemokamas.

Vitalis Žukauskas

su humoro koncertu rugsėjo 18 važiuoja į Baltimorę.

Liet. dailininkų susirinkimas,

turėjęs įvykti rugsėjo 11 d. Pr. Lapienės vasarvietėje, dėl audros neįvyko. Viesulas buvo nutraukęs elektros laidus. Susirinkimas ir pietūs atidėti vėliau.

Minerva S. C. — Lietuvių Sporto Klubas

Šį sekmadienį, rugsėjo 19 d., prasideda 1954-55 metų futbolo pirmenybės. Lietuvių vienuolikėm pirmuoju priešininku teko oberlygos naujokas Minerva. Tikėdamiesi triuškinančios pergalės visi sporto bičiuliai skubame į Queens Soccer Field, Bradock Ave. ir 222 Str. Belrose (ten kur buvo atmintinas mūsų sporto klubo piknikas - gegužinė). Rungtynių pradžia 3,30 val., gi nuo 1,30 žaidžia rezervinės vienuolikės.

NAUJA TALKA

Gegužės mėn. įvykusi Brooklyne LRK Moterų Sąjungos konferencija išreiškė pageidavimą įkurti New Yorke naują Sąjungos kuopą, kuri rūpintųsi švietimo - kultūros reikalais. Rugsėjo 12 d. pas Em. Valinoraitę įvyko naujos kuopos steigėjų pasitarimas. Kleb. kun. J. Gurinskas maloniai sutiko būti kuopos dvasios vadu. Steigėjos užprašė sąjungiečių intencija šv. Mišias. Norinčios priklausyti šiai kuopai ir viešnios kviečiamos atvykti į Aušros Vartų bažnyčią spalio 10 d. 11 val. pasimelsti. Tuoj po šių pamaldų ten pat salėje įvyks susirinkimas su turininga programa.

Balfo vajus

jau įpusėjo. Aukotojai dosniai atsiliepė į kvietimą aukoti dienos uždarbį vargstantiems. Aukotojų pavardės ir paaukota suma bus paskelbta Balfo leidinyje. Visi prašomi siųsti savo auką arba įteikti betarpiai Vajaus komitetui — 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Kartu pranešama, kad ir šiais metais yra prašoma tik vienos aukos. Nei koncerte, nei kitais atvejais aukos nebus renkamos.

Stud. ateitininkų

susirinkimas sekmadienį, rugsėjo 19, 12:30 val. Apreiškimo par. salėje. Bus aptariami įvairūs reikalai ir renkama nauja valdyba. Kviečiami dalyvauti ne tik New Yorko, bet ir Kearny, Elizabeth ir Jersey City stud. ateitininkai.

MONTVILAITĖS - BIELIO VESTUVĖS

Rugpiūčio 28 Apreiškimo parapijos bažnyčioje kleb. kun. N. Pakalnis palaimino moterystės sakramentą P. J. Bielio su Terese Montvilaite. Pirmąją pamergių porą sudarė Mrs. Aldona Bush su Š. Andrijausku, antrąją — M. Kearney su V. Balkūnu, trečiąją — J. Margarella su A. Skutka, svočiavo J. Liutkus su Lilija Stanislovaitiene. Apeigų metu, Dulkei grojant vargonais, solo giedojo Skarulytė.

Vestuvinis pokylis įvyko par. svetainėj, susirinko apie 300 svečių. Jų tarpe matėsi prel. J. Balkūnas, kleb. kun. N. Pakalnis, kun. A. Račkauskas. Šlepečiai, Vainauskai, Šmitai, Krušinskai, Montvilai, Žaruliai, Šalinskai, Mačiuliai, Kirytai, Barziliauskienė su dukterimis, Skaruliai ir kt. Iš Elizabetho dalyvavo Montvilai, Jančiai ir Budreckai. Iš Penna pribuvo Raulinaitienė su savo šeima. Taipgi atsilankė bičiuliai iš Patersono ir Bridgeporto. Raštu gavo sveikinimų iš kons. J. Budrio, kan. A. Steponaičio ir daugelio kitų. Jaunoji yra baigusi Franklin Lane vidurinę mokyklą ir dabar dirba dantisto kabinete, o jaunasis, atlikęs karo tarnybą, baigia studijuoti inžineriją. **J.**

Angelų Karalienės parapijos

metinis vakaras įvyks rugsėjo 26 d. šv. Stanislovo par. salėje. Waterburio teatras vaidina linksmą komediją "Nervai". Be to, programoje dalyvauja akt. V. Žukauskas.

E. HART, 11 metų berniukas iš Brooklyno, vėl motinos glėbyje. Jis buvo nuėjęs pasivaikščioti po "United States" laivą ir neapsižiūrėjo, kaip išplaukė į Europą.

ŠACHMATAI

(Atkelta iš 7 p.)

su Airija 3½:½, su Italija 2½-1½, Bulgarija 1½:2½, Argentina 1:3 ir Čekoslovakija 1½:2½.

Prieš Sovietų Rusiją tik Olandijai pavyko baigti lygiom 2:2, kitos valstybės pralaimėjo. Sulošė: Botvinik-Euwe ir Smyslov - Donner lygiom, Keres įveikė Cortlein, bet Kotov pralošė Prinsui.

Tautvaiša trečias Illinois p-bėse. Pr. metų Illinois State meisteris Povilas Tautvaiša šių metų p-bėse laimėjo trečią vietą iš 43 dalyvių. 1. Henin 7:0, 2. Tuiransky 6:1, 3. Tautvaiša 5½:1½. Charles Henin, 20 m. studentas, State p-bes laimėjo pirmą kartą.

Tautvaiša šiose p-bėse įveikė "amžiną" varžovą M. Turjansky ir kitus. Su Trans-Mississippi meisteriu Nedved Tautvaiša baigė lygiom, bet paskutiniame rate, kritus laikrodžio rodyklei, pralaimėjo laimėtojui Henin.

So. Bostono lietuviai įveikė Hartford Liet. Pil. klubo šachmatininkus, kurie pr. sekmadienį svečiavosi So. Bostone, pasekme 3½:1½. A. Keturakis - V. Giedraitis 1:0, J. Starinskas - T. Sereika 1:0, P. Kontautas - Z. Strazdas 1:0, R. Karosas - M. Palubinskas 0:1 ir A. Karosas - P. Norkus lygiom.

Spalių pradžioje bostoniškiai vyksta į Hartfordą, kur turės rungtynes su vietos lietuviais ir bendrom pajėgom prieš vietos amerikiečius.

Bostono šachmatininkų penkmetis. 1949 rugsėjo pradžioje Povilas Tautvaiša, vos atvykęs į šį kraštą iš Vokietijos, dalyvavo su Kaziu Merkiu New England p-bėse, Attleboro, Mass. Jose Tautvaiša laimėjo ketvirtą vietą su 5½ taško, Merkis surinko 4 taškus. Geras lietuvių pasirodymas N. England p-bėse subūrė Bostono lietuvių šachmatininkų vienetą, kuris "Lithuanian" vardu iki šiol dalyvauja Metropolitan League p-bėse. Lietuvių komanda (Tautvaiša, Merkis, Keturakis, Staknys, Saudargas, Kubilius, Šimonis, Zenkevičius) pirmąjį ratą 1949 m. p-bėse baigė I vietoj: Lithuanian 3:1 14½-5½, Harvard ir Boylston po 3-1, bet partijų po 13½-6½, Lynn 1-3 iir Newton 0-4.

Povilas Tautvaiša 1949 laimėjo Boston City meisterio vardą, Merkis tose p-bėse užėmė 3 vietą.

Bostono lietuviai, aktyviai dalyvaudami visose 1949-54 vietos, Mass. ir New England šachmatų pirmenybėse, gražiai pasitarnauja lietuvio vardui garsinti amerikiečų tarpe. Bostono šachmatininkams nuo pat pradžios vadovauja K. Merkis, kuris drauge yra išrinktas į Mass. State Chess Ass'n vicepirmininkus. So. Bostono Lietuvių šachmatų klubas yra U. S. Chess Federation narys.

"Šviesos" sambūrio

stovykla ir suvažiavimas įvyko Labor Day (rugsėjo 4-6 d.d.) savaitgalį kalnuose prie Port Jervis, N. Y. Be nuveiktų darbų suvažiavimas išsirinko naują sambūrio Š. Amerikos regijono valdybą, kurią sudaro: J. Bilėnas, J. Valaitis, Al. Gureckas, K. Balkus, J. Vilgalys.

Knygos skaitymui

už mažą atlyginimą gaunamos Gabijos knygyne: 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV 8-6163. Nemažas pasirinkimas Lietuvoje spausdintų knygų.

Agr. Jurgis Sirusas

rugsėjo 18 per Jokūbo Stuko radiją kalbės Balfo vajaus reikalu.

IŠNUOMOJAMAS gražus kambarys su baldais vienam ar dviem dirbantiems žmonėms, netoli Boyd Ave. stoties. Prieinama kaina, galima naudotis virtuve. Kreiptis:

VI. 5-9166, Lubovicki

IŠNUOMOJAMI 1 arba 3 kambariai su baldais ir virtuve Richmond Hill rajone. Kreiptis: VIrginia 3-8056

ELIZABETH, N. J.

Spalio 2 bus iškilmingai sudeginami Lithuanian Liberty Hall, Inc. paskolos lakštai. Ta proga bus ir parengimas su šokiais. Lietuvių Liberty salė buvo užregistruota 1921 m. Valdybą sudarė pirm. J. Budris, vicepirm. R. Džiovalis, sekr. W. Brazinskis, finansų sekr. A. Drescher, ižd. M. Budreckis. Į direktoriatą įėjo: V. Senkus, W. J. Balinskis, A. Pranskietis, J. Ruzga, W. Mockelis, Pr. Savickas, A. Anulionis, M. Brazinskas, J. Scoidas, J. Grinius, K. Kuniutis, J. Akulionis, B. Mockevičius, J. Dopkus ir Pr. Soraka.

Akcijas pradėjo pirkti įvairios lietuviškos organizacijos ir atskiri žmonės. Pirmąją nupirko A. Grivert, o šiandien jų yra 2609. Džiovalio pastangomis buvo nupirktas žemės sklypas ir 1924 m. pradėta statyba ir tų pačių metų rudenį vieta atidaryta visuomenei. Klubas yra įrašyta į New Jersey valstybės klubų draugiją ir Elizabetho Licensed Beverage pardavėjų sąrašą.

Toje salėje spietėsi ir tebespiečia visoks lietuvių viešas pasirodymas. Čia daromi minėjimai, susirinkimai ir kt.

Ne tik lietuviai, bet ir žymūs amerikiečiai yra buvę šios salės pareigūnais. Dabartinis New Jersey valstybės vyriausias teisininkas J. T. Kirk apie 25 metus išbuvo teisiniu patarėju. Nuo 1924 m. direktorium tebėra Mackevičius. Per visą šį ilgą laikotarpį yra tarnavę arba tebetarnauja šie asmenys: B. Juozapavičius, Pr. Savickas, J. Butkus, St. Gostautas, R. Džovalis, P. Kreveckis, D. Anulionis, D. Petručionis, J. Reedy, P. Zagreckis, C. Gober, P. Kirvelavičius, J. Karvelis, J. Budris, J. Gedman, Ann Mitchell, Ch. Kakštis, V. Lakaskis, W. Senkus, Ch. Brazaitis, St. Zitoveskis, St. Burkovskis, Al. Vaičiulevičius, J. Mikoša, V. Petručionis, D. Dopkuvienė, A. Pocius, J. Žindžius, J. Oškutis, W. Balinskas, A. Selkūnas, H. Pinkinytė, E. Zemeckienė, J. Robinskas, B. Brazaitis, M. Saliklis, B. Barkauskas, J. Petrikas, R. Petručionis, W. Drescher, J. Akulonis ir D. Brazinskis.

W. S.

BOSTONO ŽINIOS

Kun. Al. Kontautas

gavo iš Fatimos vyskupo Jose Carraie gražų padėkos laišką už plačią informaciją apie pavergtos Lietuvos kančias ir Mėlynosios Armijos lietuvių sąjūdžio veiklą.

Bostoniečiai dalyvavo Marijos šventėje

Rugsėjo 12 d. Marianapolyje įvyko Šiluvos Marijos ir lietuvių tautos šventė. Iš Bostono organizuotai buvo nuvykę vyčiai ir sodalietės. Šios Bostono sodalietės dalyvavo gyvajame rožančiuje: O. Kudarauskaitė, M. Zaleckaitė, Fl. Zaleckaitė, V. Griganavičiūtė, J. Nevieriūtė, Fl. Rudytė, L. Lesčinskaitė, El. Suprinaitė, A. Plevokaitė, A. Laudanskaitė, E. Bendorytė, E. Ivanauskaitė, J. Kleponytė, V. Kleponytė ir R. Vaitkūnaitė.

Gyvojo rožančiaus kryžių sudarė N. Anglijos vyčių kuopų pirmininkai. Tarp jų bostoniečiai matės net trys: J. Olevičius, N. Anglijos vyčių pirmininkas, J. Danielius, Bostono kuopos pirmininkas, ir P. Bizinkauskas, Bostono kuopos vicepirmininkas.

Mokykla pradėjo darbą

Rugsėjo 9 d. šv. Mišiomis mokslo metus pradėjo abi šv. Petro parap. mokyklos. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė kleb. kun. Pr. Virmauskis.

Atšventė sukaktuves

Kun. Antanas Jurgelaitis, domininkonas, šią vasarą atšventė 10 m. kunigiško darbo sukaktuves. Šiom dienom aplankė savo mamytę Bostone ir rugsėjo 9 d. išvyko atgal į vienuolyną Providence, R. I. Šiais metais kun. Antanas Jurgelaitis, be ispanų kalbos ir literatūros, kurią jau kelis metus dėstė Providence domininkonų kolegijoj, dėstys dar viešo kalbėjimo kursą.

Balfo rinkliava neįvyko

Bostono Balfo skyrius rugsėjo 11 d. buvo organizavęs rinkliavą miesto gatvėse, bet dėl audros rinkliava neįvyko. Rinkliavos laikas bus praneštas per spaudą ir radiją.

Sodaliečių rekolekcijos

Brocktono vienuolyne rugsėjo 17, 18 ir 19 dd. įvyksta rekolekcijos N. Anglijos lietuvėms sodalietėms. Rekolekcijas ves Tėv. Geraldas, pasijonistas. Antros panašios rekolekcijos jaunametėms N. Anglijos sodalietėms įvyks rugsėjo 24, 25 ir 26 dd. Jas ves Tėv. Antanas Jurgelaitis, domininkonas. Į šias rekolekcijas iš So. Bostono vyks apie 45 sodalietės.

Cambridge, Mass.

Mrs. S. Jones-Plekavičiūtė

su dukrele buvo atskridusios iš Floridos paviešėti pas savo tėvus Plekavičius. Aplankiusios savįškius išvyko atgal.

J. N. seserų piknike

rugsėjo 6 Brocktone dalyvavo daug žmonių iš Cambridge ir Brightono. Piknike dalyvavo ir kun. J. Petrauskas.

Liet. Kat. Klubo

šėrininkų susirinkimas įvyko rugs. 3. Susirinkimą vedė J. Sakalauskas, sekretoriavo A. Daukantas. Klubui pagerinti aptarti kai kurie reikalai.

Girdvainių du vaikučiai,

bežaisdami sausu ledu (dry ice), smarkiai susižeidė. Mergaitė neteko vienos akies, o vaikiukas paguldytas ligoninėje.

Šv. Vardo vyrų dr-jos

bendros mišios, o po jų užkandžiai ir susirinkimas įvyko rugs. 12. Kleb. kun. Pr. Juškaitis tarė žodį ir ragino visus parapijos vyrus rašytis į šią draugiją. Tą pat dieną ir Kat. Moterų 4 kp. turėjo savo eilinį susirinkimą.

Muz. Karbauskas,

atostogaudamas kartu su žmona, buvo išvykęs į New Yorką aplankyti savo sesers bei kitų giminaičių ir pažįstamų.

A. Knelžys,

Liet. Radijo valandos vedėjas nepasidavė nė siaučiančiam uraganui. Rugsėjo 11 vis tiek nuvyko į radijo stotį ir davė reguliarinę dienos programą.

Serga

ir guli ligoninėje Florencija Valatkienė; J. Adams jau sugrįžo iš ligoninės ir gydosi namie. **Karšt. Patr.**

GAUNAMAS NAUJAUSIAS

ALOYZO BARONO ROMANAS

UŽGESĘS SNIEGAS

285 p. Kaina — $2.50

DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

Lietuvių Radio Draugijos Programos

J. P. GINKUS, Direktorius

Trečiadieniais 10 P.M.—WWRL 1600 kc.—5000 W.

GYVUOJA PER 23 METUS

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika.

495 GRAND ST., J. P. GINKUS, Direktorius — Tel. EV. 4-9296, AD JEZAVITAS, Muzikos Dir. — BROOKLYN 11, N. Y., J. VALAKAS, Pranešimų Dir.

KOLONIALIŠKI NAMAI—PUIKŪS IR SKIRTINGI

Gražiame, medžiais apaugusiame kalne, pusės akro plote, nauji, moderniai įrengti su ugnynais—gyvenimui ir džiaugsmui namai $18,000 — 24,000 arti bažnyčios, mokyklos, miestukų. Pėsčiomis pasiekiamas pajūris. Gyvenimas gamtoje ilgai ateičiai. Apžiūrėkite naujus pastatus

"FORTY ACRES"

FULLERTON & MAPP — STATYBININKAI-KONTRAKTORIAI

STONY BROOK, L. I., N. Y.

Tel. Office Stony Brook 7-0596 ir 7-0610W. SEtauket 6-0840

Tel. EV. 8-9794

M. and Z. AUTO COLLISION WORKS

LIETUVIŲ SPECIALISTŲ COLLISION IR AUTO TAISYMO D-VĖ

Atliekami visi collision, dažymo ir mech. taisymo darbai. Darbas atliekamas pigiai ir sąžiningai.

J. MALDUTIS, namų tel. HY 7-8947 — 8. ZALIAUSKAS, namų tel. GL. 6-0080 — 387 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

RUDOLFS ZALITE

parūpins visokių firmų naujų ir vartotų automobilių pigiausia kaina ir geromis išsimokėjimo sąlygomis —per 24 ir net 36 mėnesius. Lietuviškai supranta.

COSFIELD MOTOR CORP.

1877 Broadway, corner 62 St., New York City, N. Y.

Įstaigos tel. JUdson 6-6587, namų Circle 5-7435

DĖMESIO!

Jeigu tamsta ieškai pirkti arba nuomoti-randavoti kokio nors biznio pramonės ir neturi pinigų, arba negali gauti iš banko dėl kokių nors trūkumų, kreipkitės pas mus. Mes pagelbstim visokiais būdais įsigyti be pinigų lengvomis sąlygomis biznius ir išsimokėjimais. Dabar mes turime BAR IR RESTAURANT pardavimui ar išnuomavimui be jokių pinigų įnešimo: pats biznis apsimoka. Ir daugiau panašių progų ir kitų biznių turime.

G. W. C.
JOSEPH LUGAUSKAS

496 So. 5th Street, Brooklyn, New York

Visi į Angelų Karalienės parapijos metinį

VAKARĄ

KURIS ĮVYKS

Rugsėjo mėn. 26 d., 5 val. vakare (punktualiai)
ŠV. STANISLOVO PARAPIJOS SALĖJE
(Driggs Ave. ir Newell St. kampas, Greenpoint, L. I.)

PUIKI PROGRAMA! Waterburiečiai vaidins LINKSMĄ KOMEDIJĄ

NERVAI

juoksitės iki ašarų!

Taip pat girdėsite aktorių VITALĮ ŽUKAUSKĄ

Po vaidinimų ŠOKIAI. Bilietai, perkant iš anksto TIK 1 DOL. Bilietai gaunami parapijos raštinėje, pas choristus ir Juozą Ginkų.